

Dvisavaitinis Iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VI

Birželio-June 30 d., 1924

442

No. 11 (157)

SEIMAS.

Lietuvos Vyčių Organizacijos XII-tasis Seimas įvyks Rugpiūčio-August 26, 27 ir 28 dd. 1924, Carnegie Library Svetainėj, Homestead, Pennsylvania.

Kiekviena nesuspenduota kuopa turi teisės ir privalo siųsti Seiman delegatą.

Kuopos turi privilegiją siųsti vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių.

Seiman išrinktasis dalyvis privalo būtinai turėti mandatą su kuopos valdybos parašais ir kp. antspauda.

Gerb. kuopų darbuotojos-jai nuoširdžiai yra kviečiami ruoštis prie Seimo, uoliai svarstyti jaunimo gerovei naudingus sumanymus bei gaminti Seimui tinkamus įnešimus.

Lai šio Seimo darbuotė būna džiaugsmu Vyčių Organizacijai, mūsų išėivijai ir visai Lietuvių visuomenei.

ALEKSANDRAS ALEKSIS,
Liet. Vyčių Organ. Centro Pirmininkas.

M. Z.

12-jį Seimą Paskelbus.

12-jį Seimą turim paskelbtą. Laikas prie jo ruoštis.

Vyčių organizacija darosi vis įtakesnė ir reikšmingesnė Amerikos lietuvių gyvenime. Tuo tarpu kai įvairios idėjinės organizacijos ir draugijos, katalikų ir nekatalikų, skursta ir nyksta, Vyčių organizacija vis tuo pačiu, gyvybės pilnu pulsu muša.

Vyčių organizacijai lemta stiprėti ir plėstis. Iki šiol ji buvo vien idėjinė jaunimo švietimo, lavinimo, meno ir sporto kėlimo organizacija. Dabar ji daroma ir pašalpine organizacija. Tai labai svarbi organizacijos dalis-šaka, kuri išlaikė kitų lietuvių organizacijų gyvybę ir stiprumą.

Vyčiams teks ir ateity būti lietuvių jaunimo organizavimo, kultūrinimo, dorinimo, auklėjimo, švietimo sargyboj. Amerikonizmas ne metais, bet dienomis daro žymes, slopindamas ir naikindamas visa, kas lietuviška. Jei būtume didelė tauta, tai tokio rūpesčio nerodytume, kaip dabar. Tautai reik jėgų išlaikyti savo laisvę ir nepriklausomybę. Didelių tautų sienos atsiremia į jos šonus. Delto mes negalim rania širdimi žiūrėti, kad trečdalis tautos mirtų išnešdamas daug gyvybės iš Lietuvos kūno. Mūs obalsis bus palaikyt su Lietuva kotampriausius ryšius ir jai, ypač kringose valandose, teikti visokiariopos paramos.

Mums rūpės lietuvių jaunimą ruošti būti gerais šios šalies piliečiais, kurie pakeltų lietuvių vardą. Iš jaunų išauga subrendėliai. Laikas ir lietuviams pradėti aktyviai dalyvaut Amerikos politiniam gyvenime, kaip tai daro kitos tautos. Savo tautos žmonių šioj šaly skaitom apie 800,000, o ar daug randame lietuvių valdininkų? Ypač nesimato lietuvių aukštesnėse valdžios vietose.

Iki Seimo dar yra gražaus laiko. Tačiau laikas ruoštis. Iš Seimo ruošimo komisijos matyt, kad ji padarys visa, kas gali Seimą pajvairinti, pagražinti išlaukiniai. Išvidiniai Seimas bus rimtas ir puikus, kai suvažiaavę atstovai atsiveš širdyse gerus jausmus ir norus, galvose — rimtus ir naudingus sumanymus.

Vienuoliktojo Seimo išrinktoms komisijoms laikas subrusti. Nelaukit Seimo tuščiom rankom. Atlikit tą darbą, kurį jums Seimas pavedė ir kurį jūs prizadėjot atlikti.

Ypač domės kreipiam į konstitucijos komisiją. Visos pataisos, naujieji paragrafai vertė-

tų prieš Seimą organe paskelbti, kad kuopose galėtų juos apsvarstyti, o kuopų atstovai, važiuodami į Seimą turėtų aiškų nusistatymą tuo ar kitu klausimu. Pas mus būna dažnai taip, kad Seime paskaitoma koki įnešimai ir pagrindinių konstitucijos dėsnių pakeitimai ir "urmu" balsuoja. O paskui kai kurie greitomis, be įsigilinimo ir apmintijimo priimti nutarimai, visą metą kelia neramumo nariuose, erzina ir suirutę daro.

Toliau seka ceremonijalo komisija. Jos uždavinis tobulinti seniau paruoštą ceremoniją. Ji taip pat gerai padarytų, kad prieš Seimą savo projektą bei pataisas paskelbtų organe.

Yra ženklelių ir kitokios komisijos. Joms visoms pavesta šioks ar toks darbas. Kai kurių komisijų darbuotės iki šiol visai nesimatė.

Organo skiltys visiems atviros. Jos bus neprieinamos tik tiems, kurie tiksliai mėgintų kenkti organizacijai. Bet tokių kažin ar atsiras.

Ruoškimės Seiman!

— o —

Vieversėlis.

ELEGIJA.

Aukštai padangių mėlynėj
Ten debesys plauko liuosai.
Ir toli, kur vos užmatai, —
Pranyksta etero tolybėj.

Jie supas ten tyliai, kaip jūroj,
Kad laivas ant miegančios bangos,
Neklausia, ką tyli krūtinė raudos...

Jų skautūs lengvučiai kūneliai
Ir oro šaltieji sparnai...
Pakilę iš skausmo sapnai —
Krūtinėje ilgesį kelia.

O ilgu ten sielai skausmingoj krūtinėj,
Kaip arui klajoti dykynėj,
Kur niūrios ir tamsios snieguotosios

[uolos.

Ir veržias iš josios į erdvių platybes,
Kur spindi tiek laimės grazybės,
Prie josios meiliųjų akučių.

M. Ordincevo.

Paslaptis Šiaurinio Kuoro.

(Viduramžių novelė).

Vertė J. Vaidevutis.

(Pabaiga).

IV.

Nubudusi ir liūdna Helė jau viena vaikščiojo po senos pilies sienas, kur kiekvienas žingsnis, kiekvienas akmuo priminė jai apie tą, kurį taip netikėtai sutiko ir taip karštai pamylėjo. Jau kelios dienos praslinko nuo to laiko, kaip jisai kartu su tėvo kariais išėjo į pasienio kalnus, bet jokios žinios nuo jų nebuvo. Tiesa, piemenys sugrįždami nakčiai su savo kaimenėmis į lygumą, pasakojo visiems, kas norėjo jų klausyti, kad girdėję lyg perkūno trenksmą nuo kirtimo kardais į šarvus, bet seneliai, kuriuos tik metai privertė likti neprieinamoj pily, piktai murmėjo, žinodami, kad nuo pasaulio pradžios dar nebuvo tokios kovos, kurios atbalsiai būtų girdimi už trijų dešimčių mylių...

Bet nelaimingoji Helė neklausė nė vieno nė kitų... Nuo ankstauro ryto, ligi to laiko, kol saulutė nepasislėpdavo už žalių kalnų virtynės, ji nenuleido akių nuo vos matomo kelio, kuriuo turėjo grįžti Friderikas.

Taip buvo ir dabar, kada ji po kelių valandų saulei užtekėjus, pamatė iš kuoro mažą debesėlį dulkių slenkančių keliu linkui pilies. Širdis sudrebėjo nuo nedrąsios vilties, bet tolymas buvo dar taip didelis, kad net jos mylinti akis nieko negalėjo matyti tame dulkių debesyje ir Helė, tartum, apmirė bežiūrėdama į tolį nuo sienų.

Debesis augo ir artėjo; kartais jame kas tai žibėjo, lyg kibirkštis dūmuose ir tada vos girdėjosi tylus skambėsis — jotininko kardo į šarvus. Bet štai kelias liovėsi vingiavęs — tiesiai, kai vilyčia, ėjo į pilį ir, priėjus ligi tos vietos, dulkes pradėjo retėti, o po kelių sunkių ilgų minučių mergaitė aiškiai pamatė ją, rodos, apsupantą skystu ūku.

Jisai dar buvo toli, bet Helė jau neabejojo ir kai tasai besiantantis jotininkas, laikantis šalną prie balno, buvo nuo pilies balso tolyme, laiminga ir linksma Mak-Duglaso duktė greitai puolė bėgti laiko sunaikintais akmeniniais laiptais ir nubėgo tiesiai į tėvą...

— Grįžo! — suriko ji linksmi. — Friderikas grįžo!..

Mak-Duglasas sudrebėjo, bet greitai suprato, kame dalykas, ir kartu su duktere išėjo į kie-

mą. Žinia apie sugrįžimą svetimtaučio jotininko, jaunikio gražuolės Helės, akimirka apėjo ir ramiausius, tolymiausius senos pilies kampus, ir delto vos pakeliamasai tiltas su triukšmu persitiesė per griovį, kaip visas kiemas buvo pilnas žmonių smalsiai žiūrinčių į tamsius vartų skliautus...

Neilgai tereikėjo laukti, greitai visi išgirdo balsą žirgo kojų į medinį tiltą. Aidas po akmeninius skliautus nespėjo dar nutilti, kai jotininkas sušilusiu ir nuilsusiu žirgu įjojo į kiemą.

— Prašom, Friderikai Ingoletai, — garsiai tarė Mak-Duglasas. — Prašom, sūnau mano! Neklausiu apie laimėjimą, — tęsė toliau, kai jotininkas apsunkintas šarvais, lėtai lipo nuo žirgo. — Neklausinėju, nes tamstos buvimas čionai aiškiai liudija apie tai...

— Taip, mes laimėjome, — atsakė Ingoletas nepakeldamas šalmo. — Draugai veja pabėgusius priešus, bet aš, kaipo jotininkas, nedrįsau dalyvauti nelaimingųjų žudyme...

Ir mandagiai pasveikinęs senelį, prisiartinėjo keleta žingsnių prie Helės.

Ir niekas nepastebėjo, kad kas tai keisto įvyko joje tuo laiku. Pirmasis judesiais, pirmasis žodžiais, Helė staiga visu kūnu pajuto, kad tai ne jisai, kurį taip mylėjo ir laukė šios dienos. Visiems ir jai buvo aišku, kad priešais stovi Friderikas Ingoletas, prisiekęs neatidengti veido, kol netaps vyru gražuolės Helės, — jo figūra, jo šarvai; balsas, truputį permaintytas ir kurtus per šalmo plieną, vis delto jausmai sakė, kad tai ne jisai...

Ir štai, gražuolė Helė, vos tik prisiartinus Friderikui, su baime pašoko atgal ir suriko:

— Ne jis!.. Tai ne jis!..

— Dukra, kas tau? — tarė Mak-Duglasas, tverdamas rankom nubalusią Helę.

— Ne jisai tai, tėveli!.. Ne Friderikas... Lai pakelia šalną, priverskite parodyt veidą...

Tylėjęs ikšioliai Ingoletas kurčiu ir liūdnu balsu tarė:

— Mato Dievas, aš norėčiau nuraminti tave, Hele, bet jums patiems prisiekiau nepakelti šalmo iki tos laimingos valandos, kol neliksi mano žmona... Jei nori, kad tai įvyktų šiandien, — lai pilies kunigas mus suriša dabar.

— Ne, jokiū būdu! — su baime atsakė mergaitė. — Pirmiau nusiimk šalną...

— Tu nori negalimo, Hele, — rūsčiai tarė Duglasas. — Jotininkas turi šventai pildyt savo žodį. Aš nesuprantu, kas su tavim atsitiko; tavo jaunikis, kurį tu pati išsirinkai, stovi dabar prieš tave; mes visi jį pažįstame ir tvirtiname, kad tai tikrai jisai...

— Jis, žinoma, jis! — suriko minia į pastutinius Mak-Duglaso žodžius...

— Aš tavo tėvas negaliu norėti tau blogo, bet tikrinu, kad kalba su mumis ne kas kitas, kaip Friderikas Ingoletas, ir, manau, tu irgi sutiksi su manim, kai tavo susijaudinimas, išsąskaitas jo laimingu sugrįžimu, truputį praeis.

Staigi mintis perlėkė Helei per galvą.

— Delko tasai jotininkas nesutinka pakelti šalmo prieš mus, o į pilį jojo laikydamas prie balno?

Ingoletas sudrebėjo ir piktai nusitvėrė kardo rankeną.

— Nesinervuok, sūnau mano! — tarė Mak-Duglasas, nuleisdamas ranką jam ant peties. — Aš suprantu, kad tamstai labai sunku klausyti panašius žodžius nuo mylimosios... O tu, — tarė jisai atsisukęs į mergaitę ir rūsčiai žiūrėdamas į jos nubalusį veidelį. — Tu perdaug duodi sau valios, Hele... Užgauti taip žmogų, kuris gyvastį statė del tavęs, gali tiktai nesvarstydamas apie tai... Tu nesveika; eik, nusiramink, o rytoj prieš pietus tėvas Bernardas suriš judu, ir tada tavo jaunikis pakels šalną ir tu būsi laiminga...

Paskutiniais žodžiais senelis nususuko nuo Helės ir paėmęs jotininko ranką, įėjo su juo į didelį, bet siaurą kambarį ir, atsėdęs ten, paprašė papasakoti apie smulkmenas baigtos kovos.

Tarnai, gavę progos nesivaržant išreikšti savo jausmus, davė jiems valios ir didelis pilies kiemas prisipildė triukšmu, primenančiu tolimą vilnių mūšą... Iš visų sunku buvo atskirti atskirus balsus, bet suskambėjus tvirtam baritonui buvusio šaulio, negalinčio kautis, nes buvo sulaužyta ranka, arba spiegiančiam balsui kokios nors pletkininkės, tai aišku buvo, kad visi įsitikrinę Mak-Duglaso teisumui ir nesupranta, kas tokio nutiko gražuolei Helei...

O Helė, persitikrinus, kad niekas jau jai negalės pagelbėti, klusniai nuėjo į savo kambarį ir ten, puolusi prieš Nukryžiuotąjį, karštai ir ilgai meldėsi.

Ašaros, rinkusios jau tiek laiko, rado išeitį, ir mergaitė pradėjo verkti, kol galiausia nusilpus užmigo sunkiu, be sapnų, miegu, kuris veik visados apima žmones netekusius jokios vilties...

V.

Kova, kurios laukė rytą, teprasidėjo tiktai prieš saulėleidį. Pirmutinis pamatė priešų puolimą jaunas karininkas, stovėjęs sargyboje tarp upės ir miško. Bet dar ankščiau pamatė jį patį raitas anglų jotininkas ir paspaudęs žirgą puolė prie skoto. Jaunikaitis nenusigando pamatęs prieš save geležimis apkaltą arklį ir jotininką betaikantį ietimi į krūtinę, bet del staigumo negalėjo apskaitliuoti smūgio jėgos ir kardas nusprūdo nuo ieties, kuri įsmego į krūtinę ir mirštantį prismeigė prie žemės.

Bet nelaimingasai vis delto surinko paskutines jėgas ir, drebančia ranka ištraukęs iš po diržo savo medėjo ragą, prispaudė greitai prie lūpų: garsi trelė nuskambėjo per drėgną lygumos orą. Tą valandėlę kraujas pasipylė iš burnos; kardininkas išpildęs savo pareigas pradėjo mardėti, bet skotai jau išgirdo šauksmo balsą ir abu klanai puolė priešais.

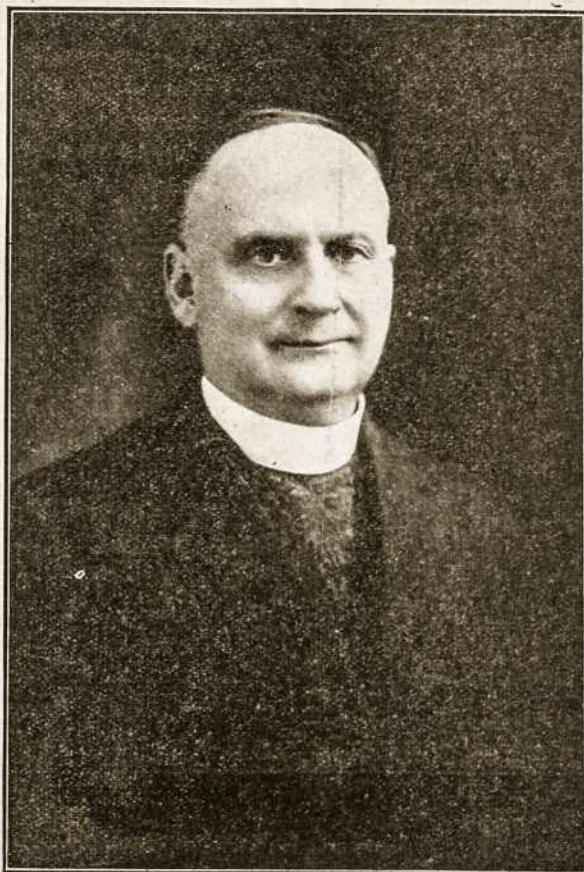
Zvimbimas vilyčių ir jų skambesys atsimušus į šarvus pripildė orą; pasigirdo žvengimas sužeistų žirgų, bet žvilgantys plienu ir auksu jotininkai nesulaikomai artinosi prie kalnėnų. Tie, kurie buvo apsiginklavę sunkiais saidokais, šaudė vilyčiomis, o karininkai, nejudindami kardų, stovėjo užpakalyje šaulių ir staiga, kai toluma tarp priešų taip sumažėjo, kad buvo galima laukti tuojaus rankų kovos, visi jie susisukę pradėjo netvarkiai bėgti į tarpekį pasidariusi iš dviejų apaugusių miškais kalnų...

Nustebinti draugų bėgimu šauliai sumišo ir, truputį pasvyravę kai kaimenė išsigandusių ožių, pasileido į visas puses ir greitai išnyko krūmuose ir kalnuose.

Nelaukę tokio lengvo laimėjimo, anglai iš pradžių sumišo, bet greitai suprato savo gerą padėtį ir kaip viesula pasileido į tarpekį, vydamiesi ten pasislėpusius kardininkus... Tartum, koks gyvūnas, aidėjo ir dūsavo žemė nuo gausių žirgų kojų, medžiai, lyg siena, plaukė atgal, ir štai jau paskutinis jotininkas buvo tarpeklyje pilname aidų.

Tik staiga šimtametės didžiulės pušys, kaip kokie milžinai nuo įsiutusios audros sulingavo ir triukšmingai ošdamos griuvo žemyn. Nepergalima siena iš susikryžiavusių medžių išaugo pasikui anglus; tokia pat siena buvo ir priekyje jau iš seniau nukirstų medžių; ir vos paskutinis tamsiai žalias milžinas nugriuvo į tarpekį, kai iš šlaitų pasipylė vilyčių lietus; iš visų pusių pasirodė, iš už krūmų, skotų kardininkai, ir prasidėjo kova...

Kaip vaškas ant karštos geležies, nyko jotininkų būriai nuo priešo smūgių. Šarvai jau

KUN. PROF. PR. BUČYS,

Lietuvos universiteto rektorius, žinomas visuomenės darbuotojas.

Birželio mėnesio pabaigoj, garbus svečias atvyko Amerikon ir čia bus apie mėnesį laiko. Sveikiname!

negelbėjo, o tik trukdė judesius; žirgai, sumišę iš baimės ir skausmo, mėtė nuo savęs jotininkus ir myniojo kritusius; nuo daugybės kraujo liko tirštas ūkas, iš kurio girdėjosi kareivių riksmas ir mirštančių dūsavimas, ir kai saulutė paskutiniaisiais spinduliais nuauksino kalnų viršūnes, nė vieno puikaus jotininko jau nebuvo gyvo... Jų ir jų ištikimųjų žirgų kūnais buvo nuklotas visas tarpeklys ir pulkai varnų lėkė iš visur...

Suskambėjo trimitai, voliukos ir laimėtojai nedideliais būreliais pradėjo rinktis į stovyklą. Sužeistų buvo nedaug, — daugiau negyvų, bet užtai visi, likusieji iš kovos gyvais, garsiai reišė savo džiaugsmą ir viltį, kad negreitai drįs dabar nugalėti anglai briautis į jų žalius kalnus... Išimtimi tebuvo tik senasis Kventinas iš Jorkgeimo.

Suplėšytas ir sudraskytas, vienok daugiau pušų spygliais, negu priešų kardais ir ietimis,

ėjo drauge su Helės Mak-Duglaso jaunikiu ir visą laiką ką tai piktai murmėjo. Jaunasai jotininkas, nuilsęs po dienos įspūdžių, išspradžių nepastebėjo, bet kai šaulio balsas pradėjo būti garsnis, turėjo galiausia paklausti savo palydovo, kas jam yra.

— Nepatinka tai man, Tamsta...

— Taip, baisi piautynė... Ne kova, o tiktai piautynė...

— Ne ta ne dalykas, milordai, — kova ar piautynė, ar ne vis viena? Bet tamstos šarvų šiandien nemačiau ir, prisiekiu Šv. Jokūbu, tai man labai rūpi.

— Ištiesų, tu, mano gėrasai Kventinai, pridodi perdaug svarbos tokiam paprastam nuotiikiui. Ten šarvų yra daug daugiau, negu man reikia, — ir Friderikas Ingoletas nurodė ranka į nelaimingojo tarpeklio pusę.

— Bet Tamstos šarvų tarp jų nėra...

— Tai kas? Argi manai, kad tavo pastebėtasis jotininkas gali su jų pagalba padaryt man kokį nors blogą?

Šaulys pažiūrėjo į jotininką ir lėtai tarė:

— Nežinau, kuo išmušta galva tamstos giminaičio, bet jei aš būčiau jo vietoje, tai man užtektų smegeninės, kad nepraleidus tokios puišios progos...

— Tai manai... ir jotininkas nutilo trenktas staiga pralėkusių jame minties.

— Taip, aš manau, jei tasai vyrukas nekvailas, tai jam užtektų, kad nuvykus pas senį Mak-Duglasą papasakoti apie laimėjimą, pareikalauti sutartos dovanos, o kai tamsta sugrįši ten, — pasinaudoti tuom, kad senis nemėgsta pasirodyti kvailesniu, kaip ištikrųjų yra, lieps tamstą, kai po išnaudotoją, pakarti... Užtikrinu, kad iš Mak-Duglaso pusės kliūčių nebus, — dėlei dukters garbės, jįsai sutiks, kad jau vėliau kada nors atsiktų kokia nelaimė žentui medžioklėje ar kitoj tinkamoj vietoj... Bet kur, tamsta?.. Kur bėgi, milordai?... Palauk! — ir matydama, kad jotininkas, nežiūrėdamas jo šauksmo vis bėga iš visų jėgų į stovyklą, senis nusegęs perdaug sunkų kardą ir nubėgo paskui jį...

VI.

Po valandos, ar kiek daugiau, kai užtekėjęs mėnulis apšvietė upę ir pribėrė žemę nustabių šešėlių, galima buvo matyti, kaip tuščiu keliu iš visų jėgų jojo du jotu. Nežiūrint į kelio nelygumus ir didelius akmenis, jie nesigailėjo žirgų, ir pentinai kas valandėlę lino į jų odą; taip tęsėsi ligi saulės užtekėjimo, kol, galiausia, neatsirado lygumoje, kur matėsi Mak-Duglaso pilies sienos. Tos sienos augo ir artinosi prie jų kiekvieną valandėlę! sargai pastebėjo ir pažinę Kventiną iš Jorkgeimo nuleido pakeliamąjį tiltą; arklių kojos sukaustėjo į ažuolinį tilto grindinį, ir jotiejį, skambinant vieninteliui varpui pilies bažnyčioje, įjojo į pilies kiemą...

Tuo laiku laiptais iš Mak-Duglaso rūmų lipo nors keista, bet puiki procesija. Pirmiausia drauge su jotininku, tamsiuose šarvuose, nuleistu šalmu, ėjo vestuvių rūbuose gražuolė Helė; kalnų lelijos nė trupučio nebuvo baltesnės už jos veidą. Paskui ją ėjo tėvas ramus, kaip visuomet, ir tiktai tada nepaprastas sumišimas atsirasdavo akyse, kai pažiūrėdavo į juodąjį jotininką. Paskui sekė didelė, šventadieniais rūbais, minia palydovų iš visų pilies gyventojų...

Ir štai, vos tik keleiviai nušoko nuo arklių ir Helė pažiūrėjo į juos, kaip kraujas subėgo į išbalusį veidelį ir su riksmu, kuriame skambėjo

viltis ir beprotis džiaugsmas, jinai puolė prie jų...

— Friderikai! Friderikai! — tarė ji glausdamos prie jaunesniojo keleivio. — Tu grįžai!.. Išgelbėk mane!.. Padėk!..

Nustebinti tuo nuotikiu, tėvas ir jaunikis nejudėdami stovėjo ant paskutinių laipto lipynių, o kai pastarasis atsiminęs šoko prie Helės, tai prieš jį, kaip iš po žemių išdygo Kventinas iš Jorkgeimo ir, griebęs kardą iš arčiau stovintio kareivio, nutaikė tiesiai į šalmą. Jotininkas užsidengė veidą ir pašoko atgal.

— Na-na-na... Nesikarščiuk, jaunuoli, — tarė senasis šaulys ir, pagriebęs keno tai skydą, stojo į apsiginančio padėtį.

— Ar tu iš proto išėjai, Kventinai! — suriko Mak-Duglasas. — Pakelti ranką prieš jotininką! Ar tu...

— Drįstu pareikšti tamstai: apsiaustas nevisuomet dengia vienuolį, o be to, jei dar vogtas...

— Vogtas?.. Ką tu nori pasakyt?

— O tai, kad tas smarkuolis, kuris dabar griebiasi už kardo, pavogė tuos šarvus ir turi nedaugiau teisės, kaip aš. Friderikas Ingoletas atjojo su manim ir aš galiu patvirtinti, kad jįsai nepakėlė šalmo visą tą laiką, be to, siekiu Šv. Jokūbu, niekas taip gerai neišsirinks iš dviejų jaunųjų, kaip mergaitė, norinti būti žmona vieno iš jų... Atsimenu, kai aš būvau Danijoje.

— Palauk, Kventinai, — pertraukė senuką jo draugas ir tęsė kreipdamasis į Duglasą: — Jįsai pasakė tiesą, grįžau, kad gavus ranką tamstos dukters Helės, bet randu čia žmogų, kuris apgavimu norėjo jos gauti. Kad išrišus nesusipratimą aš pirm laiko pakeliu šalmą ir jį nuimu.

Tais žodžiais plieninė kepurė nulėkė nuo jo galvos ir prieš visus stovėjo Friderikas Ingoletas.

Mak-Duglasas abejojančiai pažiūrėjo į juodąjį jotininką, bet vis dar mandagiai tarė:

— Gerbiamasai, prašau pakelti ir savo šalmą: matant visa, kas čia nutinka, tai galima padaryti nenužeminant jotininko garbės.

Minia godžiai sekusi tą sceną, dabar apmirė. Veik niekas netikėjo, kad pirmasai atidengtų savo veidą. Ir staiga, po kelių abejojimo sekundų, tasai pakėlė ranką prie pečių, padarė keletą priprastų judesių — šalmas pakilo aukštyn, o iš kaupoko skylės matėsi išbalęs, bet ramus... Friderikas Ingoletas.

Panašumas buvo taip didelis, kad net Kventinas, jau tam prirengtas, ką dabar pamatė, pajuto, kad dar ne visa baigta ir truputį išbalo.

Tai matė Mak-Duglasas ir pagreitino jo nutarimą.

— Friderikai Ingoletai, — tarė kreipdamasis į juodąjį jotininką, — imk už rankos savo jaunąją, — pripažinęs vieną kartą aš negalėčiau abejoti, bet vis dėlto nenorėjau būti vienusišku, — ir pakėlęs balsą tarė: — sargai, suminkit tuodu ir įmeskite į požemį šiaurinio kuoro!..

Bet vos nuskambėjo paskutiniai žodžiai, kaip Helė skėstelėjo rankom ir vilkdama paskui savęs Frideriką, linksmai tarė:

— Taip, taip į šiaurinį kuorą!.. Visi eikite paskui į šiaurinį kuorą!

Jaunasai jotininkas, tur būt, suprato ją ir dėkingai pažiūrėjęs į mergelę, taip pat tarė:

— Taip, taip, eikite paskui ją!..

Tuojaus Kventinas atgavo savo drąsą, suspradamas, kad dar ne viskas baigta, nors ir nesuprato delko šiaurinis kuoras geresnis už kitus tris, bet vis dėlto patenkintai pradėjo šaukti:

— Mergaitė tiesą sako, — šiauriniame kuore mes baigsime tą reikalą... Na, vyruk, — vogtuose šalmuose, pasakyk, kodėl turime eiti į tą kuorą?.. Nežinau... Girdite, draugai, jįsai nežino?.. Nežino, nors tai turėtų būti aišku, kaip dieną...

Tuo tarpu Helė, pralenkusi visus, jau stovėjo viršutiniame ruime ir, atsisukus atgal, skambančiu, kaip stygos, balsu tarė:

— Čia, pirm išėjimo iš pilies, aš ant sienos apvedžiau jo šešėlį. Tegul abu prieina dabar prie jo, ir jis pasakys mums tiesą.

— Tiesa, — sumurmėjo senasis šaulys, — ir aš manau, kad Friderikas Ingoletas nevertas tokios žmonos, kaip jinai...

Bet niekas jau jo neklausė: visi nekantriai žiūrėjo į plonas linijas nupaišytas lygioje sienoje.

— Prieik, mano sūnau, — kreipėsi į jaunikį Mak-Duglasas, ir tasai išbalęs, kaip mirtis, žengė keletą nedrąsių žingsnių ir stojo prie sienos.

Mažas, vos tematomas, skirtumas nosies ir kaktos linijose pasirodė, bet kalta galėjo būti ir Helė.

Prie sienos priėjo antras, beginklis, apdulkęs... Praėjo keletas sekundų, ilgų, kaip metai...

— Friderikas Ingoletas! — tarytum, atdūsęs išsiveržė iš minios krūtinų.

Jo šešelis sutiko su brėžinio linijomis...

Kaip laukinis žvėris, puolė Mak-Duglasas prie niekšo, suspaudė jį į glėbį ir, nuostabia jėga pakėlęs aukštai ties savim, metė nuo kuoro ant akmeninių uolų...

Pusdešriuose, 1922—X—5 d.

Pirmoji Žibutė.

Nuskinčiau Gėlelę.

(Skiriu Žv—iui).

Šiltos vasarėlės rytelį anksti
Tekėjo saulutė skaidri.
Pasveikinta josios skaidria šypsena
Ir ryto paukštelių daina,
Žiedais apsikaišius, rasos nuprausta —
Nubudo ir kėlės gamta.
Pasklydo pasauly džiaugsmingi aidai,
Pražydo daržely žiedai,
Iškėlę į saulę gražias galveles
Jie audė svajones galias...
Nuskinčiau gėlelę, gražiausią visų,
Papuoštą rytinių rasų,
Bučiuojamą saulės kaitrių spindulių,
Užburta sapnužių tylių...
Nuskinčiau gėlelę, nors gaila man jos
Jaunutės gyvybės gijos...

* * *

Dygiu beinančiam keliu,
Žinau — dažnai Tau širdį gelia,
Tik vien su atdusiu giliu
Neši sau skirtąją naštelę.
Sunki, nekarta, daros ji,
Kai slėgia kančios begalinės.
Gal tad ir ašara gaili
Tyliai nukrinta ant krūtinės.
O juk dažnai jautri širdis,
Šviesių svajonių aplankyta,
Lyg kad nurimusi naktis,
Sapnuoja jauną, skaistų rytą...
Rytelį vieną iš visų,
Širdies svajotų, išsapnuotų
Nubertą gintaru rasų
Lygia lanka, taku gėliuotu,
Ant jauno veido su šydu
Tyliai, nedrąsiai, nepažinta
Atneščiau vieną iš žiedų
Gėlelę baltą Tau nuskintą...
Žinau — neimtumei Tu jos,
Kai tieščiau ranką dovanoti,
Tik iš krūtinės vien jautrios
Ištareš žodį padėkoti
Vienužis eitum vėl taku
Giliai, giliai užsidomėjęs...
Saulėtu rytmečio juoku
Retai vidudienis šypsojas.
Širdies gilybių paslapties
Nebesupras nieks, nenutildys...
Šviesi žvaigždutė kad ir švies,
Kad ir spindės, bet nesušildys,

Kad bent jinai žibėtų Tau
Kas mielą rytą vakarėlį,
Kai tik žvaigždėlę pamatau,
Siunčiu į dangų atdūsėlį...

Kaunas, 15—II—24.

—o—

Pr. Genys.

MERGELEŠ SKUNDA.

Kiek kartų širdis man dejavo,
Verkiu, kaip pušaitė liūdna,
Kad žiedus nuraškė šalna...
Kiek kartų širdis man dejavo...
Ateik bernužėli, šalna...
Nėra jau žiedų kur švitravo...
Kiek kartų širdis man dejavo,
Verkiu, kaip pušaitė liūdna.

21—II—24.

—o—

Pr. Genys.

MIRŠTANČIOS ROŽĖS.

Vėjas po lango dejavo.
Mirštančios rozės drebėjo...
Siela raudėjo, liūdėjo...
Vėjas po lango dejavo.
Kur tu, jaunyste? Praėjo...
Kur tie svajojimai tavo?
Vėjas po lango dejavo,
Mirštančios rozės drebėjo...

21—II—24.

—x—

Vieversėlis.

TRIOLETAS.

Tave rozėm apipynęs
Nusineščiau į beribę,
Į dausų skaisčias mėlynės,
Tave rozėms apipynęs.
Ten lelijų tau priskynęs
Suplasnočiau į tolybę,
Tave rozėms apipynęs
Nusineščiau į beribę.

—o—

Pr. Genys.

SLAPTAS SKAUSMAS.

Švilpia, kaukia šiaurės vėjas;
medžių lapai žemę ploja
ir ruduo mirties nešėjas
po laukus katučiais ploja...

Kur lankų žiedai kvapieji?
Kur lakštingalos dainelės?
Pilki debesys sunkieji
Slėgia žemę, nēr saulelės...

Kad pavasaris išauštų
ir paukšteliai sugiedotų —
siela palaimą pajautų
ir svajotų ir svajotų!..

5—XI—23.

—o—

Jurgis Daina.

AKIŲ ŽVILGSNIAI...

Akių žvilgsniai—pradžia nelaimės,
Pradžia svajonių užburtų,
Pradžia liguistos žmogaus baimės,
Pradžia troškimų jo šventų!..

Pakelk, žmogau, akis iš lėto,
Pažvelk aplinkui atydžiai —
Likimas tau nelaimės mēto,
Tave kankindamas didžiai...

Jo pinklės slepias šilkuose
Gėlių žiedeliuose jaunos,
Ir žemę dengiančiuos rūkuose,
Ir žodžiuos meilės dyvinius!

Pakelk, žmogau, akis išlėto,
Suprask prabangų sūkury —
Likimas tau nelaimės mēto
Tave kankindamas būvy!

Panevėžys, 16—V—22, 5 p.p.

—x—

J. Naruševičius.

Jaunimui.

Darbuokis, kol jaunas
Ir sveikas esi,
Kol šviečia saulelė
Jaunystės šviesi.

Vėliau, kai pasensi,
Bus dirbti sunkiau,
Pailsi, nuvargsi,
Dejuosi dažniau.

Dažnai atsiminsi
Jaunystės dienas
Saldziųjų, karštųjų
Svajonių pilnas,

Kurios jau nuplaukė
Be jokios naudos,

Palikdamos skausmą
Giliausį sielos.

Norėsi nekartą
Jausmus atgaivint,
Brangiosios jaunystės
Laikus sugražint,

Bet tai, kas praėjo,
Rodos, nesenai,
Daugiau nesirodys,
Negrįš amžinai.

Todel, pakol jaunas,
Jautiesi stiprus,
Gimdyki prie darbo
Sau norus tikrus.

Ir leiski veikime
Jiems įsigalėt,
Senatvės nelaukus
Nereiks tau kentėt.

Gyvenimas tavo
Ramiausiai tekės
Ir vargas akysna
Tau nebežiūrės.

Galingasai darbas
Sustiprins jėgas,
Smagumą, ramybę
Darbe kožnas ras.

Branginki, jaunime,
Tad darbą labiau,
Senatvės sulaukęs
Gyvensi lengviau.

—x—

J. Trakiškis.

Pamilau aš mėlyną skliautą
Žvaigždėms nusagstyta gražiai,

Pamilau aš juodąją jūrą —
Jos užiančias bangas rūščiai.

Pamilau lakštingalos balsą —
Sužadin akordai dainų...

Pamilau Tėvynę, jos vardą
Ir šlamėsį girių žalių.

Pamilau Dzūkijos šalelę,
Jos kalbą ir būdą ainių.

Pamilau man skirtą dalelę
Dirbti, triūsti labui savų.

Lazdijai, 1924 m. II. 15 d.

—x—

J. Naruševičius.

* * *

Kas negali pasikelti
Savo dvasioj į dorybę,

Tas negal pasižymėti
Ypatingą gražybę,

Nors ir stengtūsi labiausiai
Savo kūną padabinti
Ir blizgučiais jį papuošti,
Visais būdais pagražinti.

Grazus veidas nusibosta
Ir nebūna išpūdingas,
Jei dorybė jo nepuošia,
Teikiant pajėgas galingas.

—x—

IŠLEPINTAS VAIKAS.

Viena dama turėjo sūnų. Ji labai bijojo, kad jos vaikas nesusirgtų, ką nors prieš jam sakant.

Vieną dieną, kaip poni buvo savo kambary, išgirdo verkiantį kieme vaiką; jo veidas degė piktnumu delei to, kad viens namiškių atsakė jam daikto, kurio jis norėjo.

— Jūs esate labai neišauklėtas, — tarė ji tam bernui, — kodėl jūs neduodate šiam vaikui, ko prašo; duokite jam tuč-tuojau.

— Dievazi! Poni, — atsakė bernas, — jis galėtų rėkti iki rytojaus ir jo negautų.

Del šių žodžių poni labai supyko; ji bėgo į salę, kame buvo jos vyras su keletu savo draugų. Ji prašė vyro sekti ir nubausti berną.

Vyras patraukė pečiais ir sekė ir pažiūrėjo pro langą, kame ten dalykas.

— Stok, tarė jis bernui, kaip tu drįsti ponios neklausyti, atsakydamas vaikui tai, ko jis nori.

— Ištikruju, pone, tarė tarnas, ir pati poni neduotų jam, ko jis nori; yra jau ketvirtis valandos, kaip jis pamatė viedre vandens mėnulį, ir jis nori, kad aš jam duočia.

Šeimnininko draugai pradėjo juoktis, juokėsi ir pats ponas, o poni šioj scenoj, nors buvo užpykusi, labai susigėdo.

Vertė V. Og. Kr. Mečislovas.

Sekretas.

Į Šiaulių paštą atneša žmogelis neužadresuotą laišką ir duoda valdininkui.

— Kodėl nėra adreso?

— Nenoriu, kad visi žinotų, kam rašau.

*

Pamokino.

Kapitonas į kareivį:

— Lipk nuo arklio ir pažiūrėk, kaip tu blogai sėdi ant jo.

“Pavasaris”.

*

Per kvotimus.

— Iekuti, kiek bus: du kartu du?

— Penki!

— Kaip tai penki?

— Niu! aš jam žinai, kad keturi, bet maniau, kad ponas mokytojas derėsis, tai būčiau vieną nuleides.

*

Išsiaiškino.

— Mama, nupirk man dūda!

— Dar ko! Tai jau nė valandėlės neturėčiau ramybės.

— Ne, mama, aš tik tada dūduosiu, kada tu miegosi.

Pr. Genys.

Toli nuo žmonių.

— Geroji mano drauge, Jūle, jaučiuos laisvas ir galingas, kaip aras kalnų mėlynųjų, tačiau...

— Slėgia kažkas tavo sielą...

— Taip. Sielą... Eiva į kalnus — tau paseksiu mano gyvenimo pasaką, atversiu mano dienų giedriųjų paslaptį...

Taip kalbėjosi išeidami po kvotimų iš Akademijos rūmų du senu draugu. Ištiesų, jų veiduose matėsi didingas laisvės paveikslas — dvasia.

— Mudu seni draugai, bet mudu du didžiausiu nepažįstamu. Žinau tavo visas, nors menkiausias, asmens ydas, bet nežinau, kuomi tavo siela gyvena. Ir tu taip pat. Žinai apie mane labai daug ir nieko nežinai. Žinai, kad aš dailininkas, kad idealistas — svajotojas, žinai, kad esu tavo draugas, kad liūstu nuolatos, kad ilgtuos kažko... Bet...

— Užsidaręs savyje kuri amžino pavasario pasaulį, pasislėpęs nuo žmonių gaudai paslaptinčiausius sielos suvirpėjimus ir visą jos harmoniją drobėj atvaizduotą parodai žmonėms, kurie iš tavęs, iš tavo darbo nesąmoningai juokiasi ir tave skaito originalu...

— Aš originalas... Kad tu atvažiavai į T., mane radai dar visai jauną tiek dvasia tiek kūnu. Viens kito nepažinova. Tu man nerūpėjai, o aš tau... o dabar! Aš tavyje randu didžiausią dvasios bendrą, ramintoją, angelą sargą. Kad kas pasako man girdint tą, tiek kartų girdėtą, žodį "Jūle", man rodos, kad norima atimti iš manęs didžiausią turtą, kokį kada esu turėjęs. Aš jaučiuos su tavimi kolaisviausiai ir kokilniausiai, nes tavo rimtumas yra toks didis, dvasia tokia galinga, kad, rodos, viskas, ko turiu siekti, yra tavo širdy sukrauta. Kaip gera man su tavimi...

— Kokia šilta diena! Senai tokių bebuvo. Kokie gražūs laukai, o ežeras koks ramutis, rodos, veidrodžiu uždengtas... O dangus! Žiūrėk, koks gražus varšų suderinimas, kaip gražiai jos atsimuša ežero krikštoliniam dugne, žiūrėk, o giria!.. Dieve Galingasis!

— Ar meni tą gražų vakarą, kada plaukėme draugų būrely tyliuoju jo paviršiumi, kada tu taip gražiai smuikavai, o miškas nutilęs lyg ausis užsikamšęs, klausės tavo ilgestingųjų tonų ir ilgai džiaugėsi tūkstančius kartų juos pakartodamas... Bangos, miškas, dangus...

— Nepamiršiu jos amžinai, kuriai griežiau kuri mano sielon išsiurbė nesuprantamą skausmą... Tu nežinai, ką sakau?

— Suprantu. Tu įsimylėjai.

— Lengva pasakyti "įsimylėjai". Bet ką tas reiškia? Nežinau, ar būvai įsimylėjusi?

— Klausyk, nutilk — per sunkus man tas klausimas! Geriau, kad manęs čia nebūtų...

— Žinau viską... Neklausiu. Būk paslaptin-ga! bet tavo paslaptis muilo burbulytė... Iš degančio tavo veido, matau, kad ir tu juoksies iš mano darbo... Taip, meilė yra mano maistas, be jos aš turėčiau klaidžioti tamsybių tvane...

— Koks gražus ežeras...

— Meilė svarbiausias mano gyvenimo motyvas.. Kartais aš taip didžiai myliu, taip džiaugiuos, kad iš to džiaugsmo bėgu kotoliausiai nieko nesveikindamas, nes nematau nieko... Gyvenu savyje...

— O žuvėdros, kaip nardosi!..

— Taip. Esu žuvėdra ir didžiausiame meilės ežere maudaus! Ir maudysiuos! Nes jos spindulių — žiūrėk — pilna aplinkui!..

— Didelis iš tavęs svajotojas!

— Tu nieko nejauti... Mano didžiausiam nu-liūdumui! Tu — gyvenimo paviršiuje!..

— Žiūrėk, valtys plauko! O gražumas!

— Štai, devyni amžiai atgal, toj girioj buvo šventovė. Dar ažuolai tebešlama paslaptin-gus senovės burtus... Čia šventa ugnis kūren...

— Noriu plaukti ežeru valtyje, eiva!

— Kur tu mane vedi? A... suprantu!

— Skubėk — plauksiva!

— Sustosiva tik antrame krante.

— Koks tyras vandenėlis. Aptėkšiu tave...

— Tau nedovanosiu... Būsi mano saulės deivė... Žadėjau juk apie mano gyvenimą...

— Duoki man irklus! Noriu irtis toli, toli... Ir tave noriu paklaidinti...

— Aš pats vairuosiu! Žinau visus šio ežero takus. Neklysiu.

— Toli mes nuo žmonių, glauskis, noriu tave jausti savyje! Noriu tavo svajonėmis užsikrėsti ir amžius jomis gyventi! O man taip gera plaukti tolybėn drauge su gilia, jauna siela... Juk visas pasaulis kartu plaukia?

— Kas toliau?

— Kas toliau? Kas man rūpi. Bet žinai. Nu-plauksiva į antrą krantą. Bus gražu...

— O kas toliau?

— Toliau? Skirsimės manai?

— Tu myli mane?
 — Aš?.. Žiūrėk, kaip toli žmonės, niekas mu-
 dviejų nemato... Kaip gera.. Nežinau..
 — Ar myli tu mane?
 — Aš... Koks tu geras!.. Kokios gražios ta-
 vo akys... Bijau tau pasakyti, kad..

— Tu visą pasaulį čia atsinešei, o aš ten jį
 palikau, tik tave atsivežiau... Tu...
 — Man gera su tavimi...
 — Aš myliu tą pasaulį, kur liko ten, kaip ir

tave. Tu mano širdyje menkas krislelis... Man
 rūpi platybės!

— O tu — visas pasaulis!
 — Grįžkiva, parodysiu tau savo paskiausį
 kūrinį. Ten atrasi ir save...
 — Bet... tu man vienai nupiešk, sukurk!
 — Negaliu... Juoksies iš manęs kartu su ki-
 tais... Nesuprasi... Tu myli vieną žmogų — aš my-
 liu visą pasaulį; praeitį ir ateitį...

Kalnėnai, 2. IV. 24.

L. VYČIŲ 47 KP., WAUKEGAN, ILL., BASKETBALL RATELIS.

Pirmoj eilėj iš kairės į dešinę: 1. Juozas Mesickas, forward, 2. Juozas McKillen, guard, 3. A. Hansonas, center, ir kapitonas, 4. L. Zupanas, forward;

Antroj eilėj: 5. Jonas Unevičia, guard, 6. Jonas Docis, menadžeris, 7. Jonas Kabarec, guard.

Šis ratelis pereiną sezoną padarė gerą rekordą. Pirmus metus žaisdami Waukegan-N. Chicago City Lygoje jie laimėjo čempionatą, laimėdami 13 žaidimų, o pralaimėdami — vieną. Tas vienas pralaimėjimas buvo su pereiną 1922—23 metų čempionu McAllister A. C. ir tik po smarkių "overtime" žaidimų. Antru kartu Vyčiai tuos buvusius čempionus supliekė 36 prieš 6.

Per visą sezoną Vyčiai laimėjo 20 rungtynių, o pralaimėjo tik 2.

Ateinantį sezoną Vyčiai turės tuos pačius žaidikus, kurie laimėjo 1923—24 metų čempionatą.

Just. Strimaitis.

Jaunas Rašytojas ir Jo Uždaviniai.

(Tąsa).

5. Proza ir poezija.

Proza — tai paprastoji, kasdien žmonių vartojamoji kalba, kuria mes įvairiausius gyvenimo bėgamuosius reikalus, atsitikimus apsakome, aprašome, be jokių gudravimų, gražinimų, vaizdavimų — apsakymėliais, del įvairių dalykų ginčais, kritikoms. Daugybė knygų, vadovėlių ir kitokių raštų — visa tai yra proza, prozingai prirašyta, prozos raštai. Proza rašyti nereikia ypatingų gabumų turėti, talento, pakanka tik rašomosios kalbos mokėti, savo mintis nuosekliai išsakyti, rašomasis ar aprašomasis dalykas gerai žinoti — ir visa. Proza rašyti yra lengviausia, prieinamiausia. Prozoje laisviausiai galima savo pastebėjimus, žinias išpasakoti, todėl ji daugiausiai ir išsiplatinusi ir geriausiai, galima sakyti, veikalai tai vis prozoje parašyti.

Poezija jau yra visai kas kita. Tai yra daug tobulesnis, gražesnis, gilesnis ir daug sunkesnis jausti, suprasti ir sugebėti rašyti dalykas. Čia *poetingai* gražiai apsakome kito, išorinio pasaulio dalykus, savo paties jausmus, savo sielos pasaulį išdedame, iškeliamo eikštėn.

Poezija — yra tai meno vyriausia šaka: ji apima ir muziką ir tapybą ir statybą (architektūrą ir visa, kas tik yra idealinga, prakilnu, dora, gražu, teisinga. Poezija yra tiesos išreiškėja, skaistybės atspindys, kelias į idealinį grožio pasaulį. Ji tyra šviesi, kaip saulė, harmoninga ir raminanti, kaip muzika, tyra, kaip rasos lašelis, jausminga, gaili, kaip vargdienio ašara, galinga, kaip varpas, aiški, maloni, suprantama, kaip motinos žodis. Ji yra tarpininkė tarp aukščiausios žemiškos tobulybės ir Dangaus.

Ta poezija neyra žaizlas, su kuriuo galima būtų, kaip su kortomis, nuobodus laikas praleisti ir rašyti neturint ko veikti. Ne. Ji reikalinga gilaus jos supratimo ir atjautimo.

Poezijos pagrindas — laki vaizduotė, gryni jausmai, tiesos ir grožio pažinimas t. y. sielos pasaulis. Idealas gėrio, grožio ir žmogaus vertybės, kuris mūsų širdy ir sieloj spindi, gimdo tą poeziją ir žodžiais, charakteriais ją gyvenime parodo; ji teisingiausiai tobuliausiai parodo dvasios pasaulį. Ir nei vienas poetas negali nepildyt šio poezijos įstatymo: jis, jei tikras poetas yra, būtinai parodys, ką jis turi, kuo jis didis ir ko neturi, — sako Herderis.

Poezijoje mes pastebime du pagrindinius dalykus: grožį ir tiesą. Tat poetas, kaip tarpininkas tarp tikrojo ir idealingojo pasaulio, turi mokėti pirmiausia pažinti gyvenimą. Jis turi žmonių gyvenimą matyti, matydamas jį gerai pažinti ir suprasti pagaliau visa, kas ypatinga, kas tinka jo dvasios kūrybos reikalui, imti ir kurti poetiškai vaizdais, pabrėžiant, pagilinant, apibendrinant charakteringus, ypatingus gyvenimo įvykius.

Sugautajai minčiai (idėjai) įkūnyti reikia rasti tinkama forma, būdas: eilėmis ar paprastai, teigiamomis ar neigiamomis ypatybėmis reikia įstebėti gyvenime asmenis ar kitus daiktus, kurie tatau galėtų atstovauti, jų ypatybes, žinoma, pagilinant — ir paskui jau kurti. O tas pasirinkimas ne kiekvienam rašytojui yra lengvas.

Prieš rašydamas, rašytojas turi savo kūrinių sieloje pergyventi, jis vaizduotėje turi būti aiškiai matomas, turi subręsti ir būti jaučiamas, suprantamas; tada tik reikia imtis plunksnos. Rusų rašytojas Gončarovas pasakė: "Ko aš nemačiau, ko neįstebėjau, kuo negyvenau, to mano plunksna nerašė... Aš rašiau tik tai, ką pergyvenau, ką mačiau, galvojau, jaučiau, ką mylėjau, ką arti mačiau ir pažinau, — žodžiu, rašiau ir savo gyvenimą ir tai, kas su juo buvo surišta, kas jam artima". Kartą paklaustas Goethe, kaip jis savo taip didį, genialingą veikalą "Faustą" parašė, atsakė, kad jis tik žinojęs savo gyvenimą ir vieno italo.

Tokiu būdu suprasta kūrinių mintis bus aiški, graži ir kūrinėje. Tą mintį tada, skaitydamas dailininkas, irgi supras taip, kaip ją autorius suprato ir lengvai galės tam kūriniui paaiškinti nupiešti paveikslą ar gamtos vaizdelį arba ir aiškiai, aprašytus veikiančiuosius tipus, teptuvu duodamas jiems tų pačių veido, ūgio, drabužių žymių, kurias matė rašytojas savo vaizduotėje. Beskaitydamas tą patį veikalą muzikas gaus irgi tų pačių minčių jausmų ir juos jis sugebės muzikoj tonais išreikšti. Pirmiausia gimė Goethės "Faustas"; jis jį raštu parašė. Perskaitęs tą veikalą, tą patį "Faustą" dailininkas nupiešė, muzikas jį perskaitęs, tų pačių jausmų gavęs, muzikos veikalą "Faustas" parašė.

Kaip rašytojas turi įstebėti ir pažinti gyvenimą prieš rašydamas, taip dailininkas tą pat daro prieš piešdamas. Vienas dailininkas, norėdamas nupiešti paskutinįją vakarienę, perskaitė pirma paeilium visų apaštalų ir Kristaus gyvenimi-

mą, kaip jie gyvenę, kaip dėvėjo; domėjosi iš aprašymų jų būdu, jų aprašomąja išvaizda, pasikui tik, kada vaizduotėje kiekvieno jų aiškų paveikslą turėjo, ėmėsi darbo, pradėjo piešti. Jeigu jis būtų jų gyvenimo neskaitęs ir tik taip sau nupiešęs, — aišku, tada būtų visų apaštalu ir Kristaus visai kitoki veidai, drabužiai, negu kad jie gyvendami buvo. Toks dailininkas būtų melagis. Taip lygiai ir rašytojas, jei jis rašo ne iš savo įspūdžių gyvųjų, ne iš to, ką matė, jautė, pergyveno — jis irgi melagis būtų; jojo raštuose nerastume to vaizdingumo, to grožio, tiesos, nes viskas būtų dirbtina, viskas atlikta tik taip sau.

6. Korespondencijos, žinios.

Del korespondencijų neteks daug kas kalbėti — tai yra daugeliui jau žinoma. Tik norėčiau pastebėti, kad mūsų korespondentai labiau vengtų rašydami tokių dalykų, kurie yra platesnei visuomenei visiškai neįdomūs, kuriuose nieko ypatinga nėra. Rašoma pav., kad ten ir ten rengia vakarą arba suvaidino tai ir tai, buvo šokių, žaislų... Arba "įvyko eilinis kuopos posėdis, svarstė bėgamuosius reikalus, pabaigus pedeklamavo, pašoko"... Tokie paprasti dalykai ne tik nėra korespondencijos, bet ir kronikoj beveik nėra verti minėti. To reikia plunksnos bendradarbiams vengti. Reikia vengti ir bet kokių asmenių, visuomenei neįdomių, ginčų, kur norima tik vienas kitas įgilti — ir daugiau nieko. Išskirti reikia žymius viešus blogus, piktinančius darbus, už kuriuos reikia kaltieji viešai papeikti arba perspėti. Rašant žinutes reikia visomet laikytis tiesos: nešmeižti, neužgaulioti aprašomųjų, dažnai dalyko tikrai nežinant, neištyrus ir, kur gera, per daug neskiesti, į padanges ko nereikia nelaipinti. Žinutės privalo būti neilgos, be jokių priedų, tik kad būtų viskas, kas to ar kito laikraščio skaitytojams įdomu, svarbu, kas nors sektina arba perspėjama.

7. Straipsniai, referatai, paskaitos.

Straipsnių, kaip ir korespondencijų, irgi pilni laikraščiai, žurnalai ir kiti periodiniai (per tam tikrą laiką išeiną) leidiniai. Straipsniais gvildinama, sprendžiama bėgamieji visuomenės reikalai, politikos, organizacijų ir kt. Straipsniai rašomi klausimais, kurie turi platesnės reikšmės visuomenei arba tai organizacijai, kurios organan rašoma, žinutės gi — kurios vienos vietos ar apylinkės reikalais; todėl, šiedu dalykai reikia skirti.

Referatai ir paskaitos yra tai platus viešas publikai skaitymas-dėstymas, aiškinimas kurio vieno mokslo srities, meno, politikos ir kitų klausimų. Vieni skaito iš rašto, jas pasirašę, kad ne-

pamiršti visų tam reikalingų būtinų faktų, išrodymų, skaitlinių ir tt., kiti pasakote pasakoją. Svarbiau, kad paskaitos, referatai galėtų būti parašyti, tada tie, kurie jų nėra žodžių pasakojant girdėję, gali vėliau kada iš rašto pasiskaityti. Rašant referatus, paskaitas reikia pagrindingai, plačiai rašomasis klausimas žinoti, su daugybe išaiškinančių, įtikinančių išrodymų.

8. Apsakymėliai, vaizdeliai.

Daug laikraščių įvairinama lengvesnio turinio skaitymėliais — apsakymėliais, vaizdeliais, feljetonais, kuriuos žmonės labai mėgsta skaityti. Todėl bepradedą rašyti paprastai ir imasi tokių apsakymėlių, vaizdelių rašyti. Tos rūšies rašiniai yra tai dažniausia visoki gamtos, kasdieninio gyvenimo atsitikimų aprašymai, kurie, neįpratumų plunksnų rašomi, išeina labai neįdomūs, nuobodūs, vienas į kitą panašūs. Aprašo pav. metų dalis — pavasarį, vasarą, rudenį, žiemą su pačiomis paprasčiausiomis jų ypatybėmis: kad rudenį saulutė silpnai šildo, dienos trumpesnės, raudukščiai išlekia, nuo medžių lapai nubjra pradendant šalti... Pavasarį irgi panašiai, tik iš priešingo atžvilgio ir tt., jokių mūsų poetingosios kalbos pagraženių, be grynujų jausmų, vaizduotės dalyvavimo, nesugaudami dažnai ypatingo tų metų dalių gražaus momento, gražiąja kalba aprašytu nesugebėdami žymesniųjų gyvenimo įvykių aprašymams pasirinkti. Todėl daug jų yra nevykusių.

Norint kas parašyti, reikia rūpintis pasirinkti turiningesnė tema, t. y. norimojo aprašyti dalyko pagrindinė mintis; vengti visuomet to, kas yra mums per daug paprasta, per daug akiai pilka, klausai žinoma, nuobodu, kas mūsų sielos ir domės netraukia.

Turint gerą temą, reikia ji gražiai, mokamai išplėsti, išvystyti, taip, kad, parašytąjį dalykėlį perskaičius, galima būtų pasigrozėti. Tam pasiekti reikia vengti ištiesai pasakojamosios kalbos lyties (formos) vartoti, kuri skaitytoji greitai nusibosta. Pasakojamoji kalba vaizdelius rašant tinka tik gamtos aprašymams, o ne turiniui ištiesai vystyti. Turinys sėkmingai gali būti vystomas tik beletristinė, geriausiai dialoginė lytimi, gyvąją įprastinę žmonių kalbą vartojant.

Vaizdelvje, apsakymėlyje gražūs gamtos aprašymai reikalingi kaip scenoje vaidinant dekoracijos, kaip kilimą išsiuvinėjant, paveikslą piešiant, juostą audžiant dugnas (fonas, pastovas), o gyvoji, dialoginė kalba — tai kaip veikiameji scenoje asmenys, juostai raštas, paveikslui portretas.

Kai šitų visų privalumų rašomasis dalykėlis turės — jis bus jau tikras beletristikos mažmožis, vaizdelis, apsakymėlis dėtinus laikraštini, kres-

tomatijon (skaitymų knygon) ar kur kitur. Taip neapdirbant ir da menko turinio temą imant iš-eina tik nevykusių gamtos ar pilkojo kasdienio gyvenimo atvaizdas (fotografija). Fotografas da, norėdamas tik nuvaizduoti kurią gamtos vietą, ir tai stengiasi rasti gražesnę vietą, patoges-nį laiką, kada dangus gražus, kada medžiai ežere ar upėje gražiai atspindi, ir pastato aparatą toj vietoj, iš kur žiūrint gražiausiai tasai gamtos vaizdas atrodo.

Juo labiau tat šituo dalyku privalo rūpintis vaizdelių, apsakymėlių rašytojai savo raštuose.

Patartina išiziūrėti, išskaityti ir sekti tokių raštų rašytojus, kaip J. Biliūną, Žemaitę, A. Vienuolį, V. Krėvę, V. Pietarį ir kitus.

Beletristinė rašymo lytis yra labai patogi skaityti ir suprasti. Todel pav. ir garsusis rusų rašytojas L. Tolstojus, norėdamas savo didį veikalą "Voina i mir" (Karas ir taika) prieinames-nį ir suprantamesnį padaryti, savo galias, filsofines mintis beletristikos rūbu aptaisė. Ir tik delto gal būt tasai veikalas šiandien pasaulyje plačiai žinomas.

Beletristika — dailiosios literatūros veika-lai: apsakymėliai, vaizdeliai, apsakos, romanai — žmonijos gyvenime daug nusveria, tat į tos rūšies rašymą reikia kreipti didžios domės.

Plačiau apie tai galima rasti Purickio kny-gelėje "Beletristikos rolė žmonijos gyvenime".

9. Jumoras-satyra ir jos reikšmė.

Jumoras-satyra yra tai lengvai, gyvai para-šyti dalykai, kuriuose pajuokiamas kurie nors vi-suomenės ar atskirų luomų neigiamieji apsi-reiškimai. Satyros autorius pajuokdamas rūstauja, biaurisi tam tikromis gyvenimo ypatybėmis. Vie-ni biaurisi, pašiepia kas jį, jo luomą paliečia, ki-ti tolesnius visuomenės apsi-reiškimus-ydas. Ko-kių tik gali būti ydų, tokios gali būti ir satyros.

Satyra yra dviejų rūšių: viena lengvoji, juo-kams krėsti, kur gudriais juokais aštriai baks-nojama kam reikia už lengvesnes ydas, kita rim-toji, kur už didelius visuomenės tvarkos, doros ir kitus pragaištingus prasižengimus skaudžiais juokais kaip ir rūstaujama, barama, gailimasi del jų įvykimų, kur, anot rusų jumoristo Gogo-lio, vaizduojama "per matomus juokus, nemato-mos, nežinomos pasauliui ašaros".

Satyros pajuokos galybė ir reikšmė be galo yra didelė. Joki pamokslai, gražūs nurodinėji-mai, pamokymai, drausmė tiek nepadarys, kiek æeri, gabių žmonių parašyti veikalai, juokų laik-raščiai.

Kiekvienas ką negera padaręs ir radęs už tai savęs smerkiamą pajuokimą, nebedarys dau-giau to, nes nenorės toliau būti kitų pašai-pos,

pajuokimo, pasityčiojimo asmeniu. Tik pašai-pos, satyros aštrus kardas gali sekmingai naikinti tas mūsų gyvenimo usnis, ydas, blogus papro-čius, darbus, kurių mūsų gyvenimas pilnas ir stelbia dažnai gyvuosius gyvenimo daiktus; tik satyros šluota gali iššluoti visus gyvenimo ne-švarumus, kurie šluotini yra.

Pažiūrėkim, ką padarė geras satyros veika-las Ispanuose. Ten buvo nesvietiškai įsigalėjęs ricieriškų romanų, apysakų rašymas, kuriuose buvo kuone kaip dievaitės garbinamos jų taria-mos mylimosios mergelės, kurių vardan tie ri-cieriai visokių didžiųjų pasiaukavimo dalykų dary-davo, įvairių prietikių ieškodavo ir prieidavo ne-žmoniškai kvailių darbų ir jų pasekmių. Supra-tes tų romanų nesąmonę, tiesiog kvailumą, gabus Ispanų rašytojas Servantesas sumanė tą giliai įsigyvenusią visuomenės ydą prašalinti. Ir ką manote? Jis tam darbui pasirinko tik vieną vie-nintėlį ginklą — aštrią, sumanią satyrą. Ir to jam pakako.

Tuos romanus tada rašė ne tik pasauliniai žmonės, bet ir dvasininkai, ir mėgiamiausias skai-tymas buvo — tie romanai. Ir kas atsitiko? Kaip tik Servantesas parašė savo satyros veika-lą "Don-Kišotą", ir paleido į žmones,—tai kaip šluote išlavė iš ispanų literatūros tuos romanus: kas tokį romaną buvo berašas, — nustojo rašes, kas spausdino — sustojo spausdinęs, kas pirk-o ir pardavinėjo — nebeperka ir nebepardavinėja, kas mėgo juos skaityti — metė skaitęs, o pamė-go "Don-Kišotą". Štai ką gali padaryti gera sa-tyra.

Ir mums to reikia, ir mūsų gyvenimas dau-geliu ydų prie to pribrendo ir satyros medžiaga prašyte prašos gabių plunksnų, bet jos, gyveni-mo suvaržytos, tyli. Tyli ir tur būt da ilgai ty-lės...

Gerų satyros raštų galima rasti V. Kudir-kos raštų pirmajame tome, ypatingai poetingas satyros veikalėlis "Lietuvos tiltas"!

Pr. Genys.

Žemaičių Romantizmas ir Jo Autoriai.

Romantizmo sąvokos bendros savybės. Keli priešromantinių amžių literatūros bruožai. Romantizmo charakteris: lyrikoj, dramoj, romane; gyvenimo filosofijoj: tikyboj, filosofijoj, visuomenės moksluose ir politikoj. Romantizmo atgarsiai Lietuvoj. Mickevičius. Romantizmas žemaičiuose: Bauža, Klementas, Poška, Stanevičia, Valiūnas, Strazdas ir kt. Jų subruzdimo šalutinės priežastys. Lietuvių tautos atgimimo idėja jų širdyse. Žemaičių romantikų pėdsakai lietuvių kultūros auginime.

Kada nelaimės diena sudaužo nuoširdžias žmogaus džiaugsmo valandas, jo gilioji prigimtis ieško kažko raminančio, svajingo, kas attrauktų širdį nuo pilkos kasdienės. Tokio akstinio vedama formuluojasi romantizmo, romantingumo idėja. Paklausus, kas yra romantizmo išradėjas — vienas atsakymas: pats žmogus, pati žmogaus prigimtis.

Literatūroj romantizmu vadiname literatūros periodą tarp XVIII ir XIX amžių pusės. Gausus tos rūšies literatūros suklestėjimas buvo radęs tinkamą dirvą ir nepaprastą pasisekimą visoje Europoje. Kaip minėjau, romantizmo idėją pagimdė žmogaus prigimtis. Delto ji amžina. Jau Sofokly ji tvirčiau pasireiškia ir kituose senovės rašytojuose randama. Bet tai nevadiname romantizmo periodu. Yra gana svarbi ta aplinkybė, kuri iššaukė tvirčiausį romantizmą, kuri buvo šios rūšies kūrybos akstinu, sužadinsi, pastūmėjusi ieškoti žmogų kažko svajingo, romantingo, guodžiančio.

Priešromantinė literatūra rodo dvasios suakmenėjimą, nutolinimą nuo gyvenimo, nepaprastą suvaržymą. Pamėgdžiojimas, aklas senovės sekimas, ištikimybė būtiniausioms kūrybos taisyklėms — nusibodo, paseno, savo amžių atgyveno. Karai, revoliucijos, perversmai, apsvylimas pagimdė žmonijos širdy skausmą... Žmonija troško paguodos. Filosofai, literatai pradėjo naujus kelius skinti literatūroj, guosdami iškankintą dvasią, laužydami senas užtvaras, atverdami naujus, daug natualesnius, gyvenimo plotus.

Nemaža įtakos padaro nauji išradimai, revoliucijos idėjos, Vienos kongresas, Šventoji sąjunga ir tt.

Giliau įžvelgiant į romantikų supratimo pasaulį, kartu su Heinemanu norisi suukti: "Gėtei poezija buvo gyvenimas, romantikams—gyvenimas buvo poezija!" Visų laikų didžiausi žmonės meną laikė tendensingu, įrankiu, priemone tobulėjimui, auginimui, bet ne galutiniu gyvenimo tikslu. Romantizmas dorines idėjas pakeitė estetinėmis. Sulig jų, pasaulis yra pajautų šalti-

nis, kuris įkvepia ir duoda priemones romantiko "aš" pasireiškimui, kurio vyriausias uždavinys — atvaizdinti ūpas, ne būdas, ne veikslas, ne etinės problemos. Ir skrido jie laisva fantazija į nežinomas, negirdėtas šalis, vaizdavo fantastingą, vaidentuvės sukurtą, įrealintą pasaulį. O žmonėms, taip nualintiems dvasioje, ūpo reikėjo; reikėjo naujo, gaivinančio ūpo.

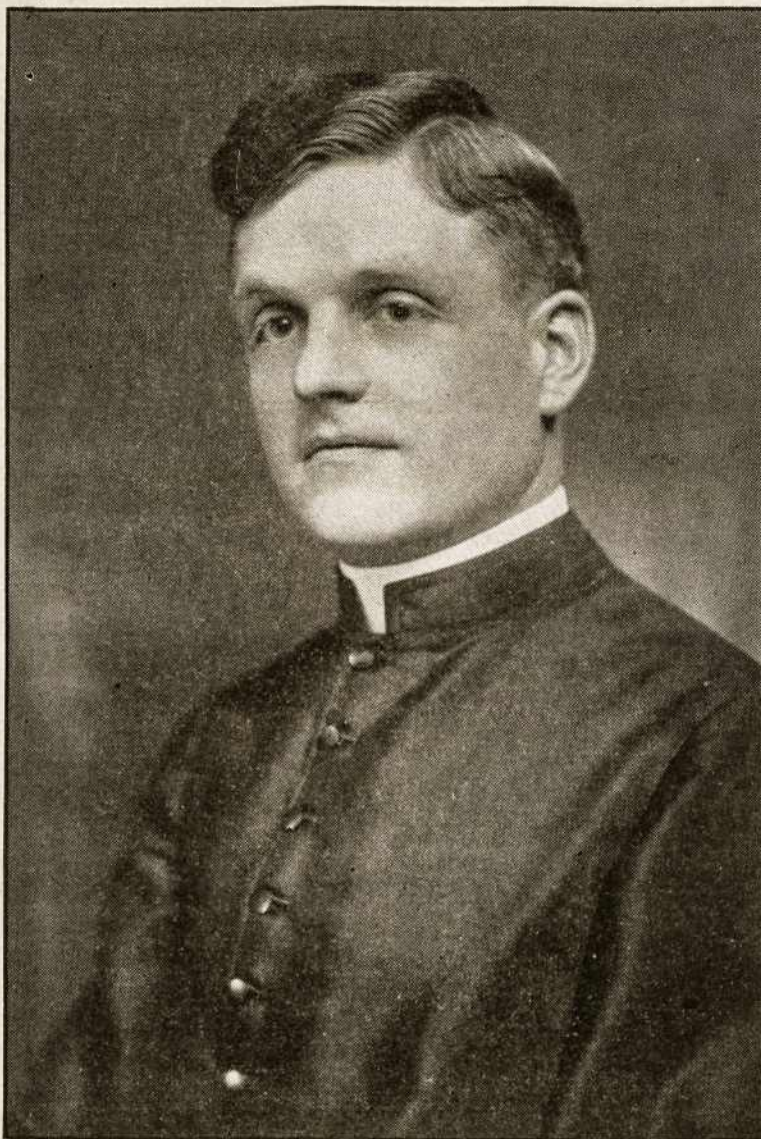
Tačiau jie įkūrė tautų praeities meilę, idealizavo tautų praeitį, viduramžius; įkvėpė gyvybės religiniam protavimui; atgaivino liaudies poeziją. Liaudies dainose randama begaliniai poezijos, grožio šaltiniai! Lyrikoj jas sekama — kreipiamasi į tautą, liaudies kalba aprašoma paprasti, gražūs įvykiai. Psiaudoklasinės taisyklės ir Bualo pančiai sumindžiojami. Lyrikos kūryboj laisvė.

"Kritika netur teisės reikalauti apyskaitos nuo poeto fantazijos: kiekvienas siužetas poezijoje yra galimas; dideliame poezijos sode nėra užginto vaisiaus. Erdvė ir laikas priklauso poetui, ir jis turi pilniausią teisę, pilniausią laisvę eiti, kur nori, daryti, kas patinka"...

Aišku, šitas Hugo manifestas gausiai privilegijuoja kūrėjus. Ir eina jie kotoliausiai, ir daro koypatingiausiai!

Romantinė drama, iššaukdama baimės ir išgąščio asociacijas, maišo grožę su bjauryste, kilnumą su juokais, tuomi skirdamos nuo pseud. dramos. Romane psichologinis fonas toks: fantazija, jausmingumas imą viršų ir nesulaikomai plėtojasi — sveikas protas ir tiesa užmirštami, ir seka svajojimas, liguista ekzoltacija ir valios susilpnėjimas. "Pasišalinti nuo realybės, su vaizduotės pagelba, pasislėpti nuo jos, užsidaryti asmeninių pojučių šventykloj — tai tikras visų laikų romantizmo pamatas. Pas romantiką, kuris gyvena fantazijų pasauly, kaip žuvis vandeny ir bijos realybės, kaip žuvis sausos žemės, yra neva įgimtas troškimas pasišalinti nuo tų vietų, kurios jį apsupa "gyvenimo proza". Romantizmas tai šaukimas į svajonės laimę ir sukilimas prieš realybę". Iš šitų Feguet'o nuomonių aišku, kad tuolaikiniai romanai pilni viršminėtos krypties ir idėjų.

Toks jų buvo ir gyvenimo filosofijos supratimas. Gyvenimas jiems poezija ir visi dvasiniai žmogaus turtai: tikyba, filosofija, mokslas ir kita kas yra poezija. Etika ir moralė vietos randa tik tuomet, kai ju teikia grožė ir estetinis gyvenimo idealas. Tikyboj jie idealizavo viduramžius. Tūli net protestantai vėrto katali-

KUN. PR. V. STRAKAUSKAS,

išventintas į kunigus gegužės 23 d., 1924 m., šv. Kryžiaus katedroje, Boston, Mass. Primicijas laikė sekmadieny, gegužės 25 dieną šv. Petro bažnyčioj, So. Boston, Mass.

Kun. Pr. V. Strakauskas yra gimęs 1896 m. rugsėjo mėnesy So. Boston, Mass. Čia ėjo pradžios mokyklą, vidurinį ir seminarijos moks-lą.

Nors kun. Pr. V. Strakauskas yra čia gimęs ir augęs, bet lietuvių tautos reikalai jam brangūs. Dar moksleivių būdamas, uoliai dalyvauja lietuvių katalikų darbuotėj, darbuojasi su Vyčiais, organizuoja Marijos Vaikelių Draugiją, kuri šią dieną turi apie 500 narių, du metu ėjo "Tautos Ryto" administratoriaus pareigas, rašinėja katalikų laikraš-čiams ir sako gražias kalbas.

Likęs kunigu, jįsdaug pasidarbuos bažnyčios ir tautos reikalams.

kais, kad katalikų tikėjimas esąs "gražus" dalykas.

Visuomenės mokslų ir politikos trakte, romantikai stovėjo už neapbrėžtą monarchiją ir jos siaurimą laikė Dievo įstatytos tvarkos laužymu.

Apskritai imant, romantizmas svarbiausias tuomi, kad atkreipė tautas į jų praeitį, paėmė tirti liaudies kūrybą ir sulaužė suakmenėjusias pseudoklasicizmo formas; paėmė pagrindan Herderio ir Lesingo taisykles, sužadino patriotizmą.

Romantizmas kilęs Vokioj greit pasiekė Prancūzijos, Anglijos ir kitų Europos valstybių. Lietuvoj ir gi buvo jaučiamas Vakarų Europos naujovės vėjelis. Ir žemaičių bajorai rausiasi praeity ir atveria gražią pamirštą lietuvių tautos senovę. Čia daug reiškė Vilniaus Universitetas. Žinodami, kad literatūra yra visuomenės gyvenimo veidrodis, epochos komentorius, įžvelgsime tarp literatūros ir žmonių gyvenimo tamprus ryšius. Lenkų valstybė nustojusi nepriklausomybės atitraukė nemažai inteligentijos — bajorų nuo judraus viešo valstybės darbo; ne vienam gilus skausmas — likimo nelaimė aštriai vėrė širdį ir užčiaupta burna ūgdė dvasios sparnus! Svajoje bajorai savo praeitį ir idealizavo ją. Jiems, rodės, pačios Apveizdos romantizmas tyčia buvo atsiųstas giliai paguodai, didžiam ir maloniam darbui — savo senovės atvėrimui. Vilniaus Universitetas, tas mūsų krašte lenkystės skleidėjas, ir sukuria tokį charakterį. Jis duoda eilę mokslaviryių, gilių poetų su Mickevičium priešaky, kurie mėgina atversti paslaptinę uždangą ir parodyti pamirštą, labai gražią ir garbingą senovę visų nuoširdžiam džiaugsmui. Visi nustebo ir pasijautė esą ainiiais didžiaviryių, ainiiais dvasios milžinų!

O kad sulyg Mickevičium Lietuvos praeitis romantinga, o Lenkijos... "skandalinga", tų laikų kūrybos genijai ir kreipiasi į romantingąją Lietuvos praeitį. Randa gražios medžiagos savo romantinei kūrybai, nuostabių atsitikimų ir tuom visu sužavėja jautriąsias širdis, kurios labai labai susirūpino...

Bet ko susirūpino? Ar nemalonus buvo jiems — lietuvių praeities idealizavimas, gyrimas, puošimas? Ar nemalonu buvo girdėti lietuvių kalbos aukštinumą? — Jiems skaudu buvo, kad Lietuva tik romantišiams siužetams, romantizmo tēmoms bederė. Jiems skaudu buvo girdėti, kad Lietuva mirus ir amžiais jos nebus... Matė jie liaudį, sodžių muziką, ten girdėjo senoviškąją lietuvių kalbą, skambiają lietuvaiteš-žemaitiš dainele. Jautė, kad Lietuva nemirus, jos šaknys dar gyvos...

Sulenkėję bajorai garbino mirusią senovę; gyrė mirusią kalbą, mirusius didviryių žygius. Tas jiems kaipo romantikams, buvo naudinga ir tiko. Jų darbai turi svarbą: iššaukė lietuvius į darbą ir davė jiems atspirtį.

Perkratę visus mūsų tariamuosius romantikus, matome, kad jų širdyse slėpėsi, šalia viso ko, politinės tendencijos, tautiniai idealai, atgimimo dvasia. Jie buvo romantikai — ir visa Europa romantizmu alsavo! Mums jų darbai svarbūs. Jų tautiniam susipratimui charakteringos dvi savybės. Viena — Žemaitijos padėtis; antra — atkaklus žemaičių būdas ir žemaitiškas gilusis egoizmas. Visi jie rašė grynai žemaičių tarpe.

Į kai kurių raštus įsigilinus, tariamasis romantizmas virsta tėvynės meilės žadinamoji varpstis, kai kur jaučiamas romantingos svajonės rūbeliu apvilktas, nepriklausomo gyvenimo troškimas. O Poškos stačiai reikalaujama "muzikų" būvio pagerinimo, kurs visus darbus nudirbęs, nežiūrint jų sunkumo, o apleistas esąs baisiausiai ir kenčia badą labiau, nei žvėris, ir skurdą, kaip pono nekenčiamas vergas... Pas kitus: Baužą, Klementą, Stanevičią, žemaičių dainas rinkusį, eiles ir alegorijas rašiusį, Vaiūną, kartu su Poška Birutės dainą, visų mėgiamąją ir dainuojamąją, parašiusį, irgi matosi neraz, kad tauta atgimtų, kad išliuotuų iš po svetimųjų jungo.

Veikalų nedaug išliko, nes daugiausia buvo rašomieji veikalai rankraščiuose palikti. Rankraščius grobstė iš rankų į rankas. Rašybą vartojo tiksliai tinkančią žemaičių tarpei.

Nelaimingas 1830 m. lenkų sukilimas skaudžiai palietė ir žemaičius. Jie pasitraukia į šalį. Tuom jau žem. romantizmas baigiasi, duodamas pamato naujai srovei, būtent protininkų su Valančium, Daukantu ir kitais dialektais, priešaky. Liaudies švietimo idėjos, senovės tyrimas, rado, net ir šandie randa, tėvynainiuose nuoširdžios užuojautos. O jų gimdytojai buvo žemaičių romantikai, Vakarų Europos romantizmu sužadinti. Ir mums, žemaičiai, lieka juos atkasti iš amžių glūdybės ir pastatyti amžiną paminklą, kartu neprarasti gražios, romantingos žemaičio širdies.

Atsakė.

Vaikas sugrįžo išsimandęs. Tėvas jo klausia:

— Ar daug upėje vandens?

— Ugi kaip atsiguli, tai iki paties pilvo, — atsakė vaikas.

*

Vagio pirtis.

— Vinciai, ana į tavo namus per langą vagis lenda!

— Tai nieko. Mano pati mintys, kad tai aš, ir ji taip pačiupinės, kad to niekad neužmirš.

J. Vaidevutis.

Darbas Veda Prie Tikslu.

(Tąsa).

Tokiu pat siekimu prie tikslo atsižymėjo ir garsus mokslininkas Žoržas Kiuvje. Mažai kam iš garsiųjų žmonių teko tokis ilgas vardas, kaip kad šiam įkūrėjui lyginamosios anatomijos ir paleontologijos: Žoržas — Leopoldas — Kretjenas — Friderikas — Dagoberas Kiuvje. Tasai ilgavardis žmogus gimė nedideliame prancūzų miestelyje Monbeljar 23 d. rugpiūčio, 1769 m. Jo tėvas buvo karininku laisvai samdomame šveicarų pulke; dalyvavęs keliose kovose ir buvo garsus savo drąsa. Atsistatydinęs apsigyveno Monbeljare ir buvo užveizda vietinės artilerijos. Apsivedė būdamas 50 metų su gana protinga ir gera mergaitė Šatel. Pirmutinis sūnus mirė; antras — silpnas ir liguistas — buvo Žoržas; trečias — Friderikas, kuris ir pagarsėjo moksluose, bet netaip, kaip Žoržas.

Motina suvaidino svarbią rolę sūnaus auklėjime. Jai vadovaujant, išmoko skaityti būdamas dar tik 4 metų. Įkvėpė karštą tikiškos dvasią, mokė paišyti ir sekė pamokų eigą lankant mokyklą. Kiuvje visą amžių atminė su pagarba savo motiną.

Mokykloje buvo gana įžymiu. Turėjo gerą atmintį, greitai orientuodavosi ir buvo miklus rankų darbuose. Būdamas šešių metų padarė visą eilę veiksmų kokio tai fokusninko, nustebinamas net suaugusius. Dar mažas būdamas rodė palinkimo prie paišybos ir tai nenuėjo veltui: labai buvo pravartu tolymesniuose mokslo darbuose. Labai sugebėjo karpyti iš kartono įvairius daiktus išlaikydamas jų proporcingumą. Tai gi nuo mažens jau mėgo dailę.

Dešimties metų pastojė į gimnaziją, kur mokėsi senovės kalbų, istorijos, matematikos ir planavimo. Jau tada pradėjo pamėgti gamtą. Ypatingai pamėgo perskaitęs Bintono "Gamtos istoriją". Vaikui labai patiko paveikslai, kuriuos pasirijo nuspalvuoti, bet tam tikslui reikėjo susipažinti su tekstu, kuris ir labai patiko. Nuo to laiko jau nesiskyrė su ta knyga; dažnai skaitydavo net per pamokas, o tas, žinoma, nepatirdavo mokytojams ir tekdavo — užpakaliui nukentėti. Tuo laiku labai pasižymėjo nuolaidumu prieš pasaulio galinguosius. Bet vėliau nelabai kam tenusileisdavo.

Už direktoriaus pajuokimą iš mokyklos išėjo trečiu mokiniu, nors besimokant visuomet buvo pirmųjų eilėje. Tai labai paveikė į visą jo

būsiantį gyvenimą. Neturtingieji tėvai tikėjosi, kad jų gabus sūnus galės pastoti į dvasinę mokyklą, nes ten priimdavo tik pirmuosius mokinius, bet kuomet išėjo trečiuoju, tai viltis dingo. Vėliau Kiuvje labai dėkojo už tai savo likimui.

Hercogas Karolius, sužinojęs nuo pažįstamųjų apie gabų vaiką, susiinteresavo jo likimu. Jisai buvo įsteigęs Štutgarte pusiau karinę, pusiau civilę akademiją, kurioje buvo dėstoma 21 dalykas. Toje akademijoje Kiuvje išbuvo 4 metus darbščiai dirbdamas. Vienas jo draugas taip aprašo tuolaikinį jo gyvenimą: "Visus metus mačiau, kaip jisai dirbo per naktis. Nei skaičius, nei didumas jo nebaugino skaitomų veikalų. Ypatingai gerai atmenu, kaip, paprastai, sėdėdamas prie mano lovos, skaitydavo didžiulį Beilio žodyną. Aš užmigdavau ir nubudęs po keletos valandų rasdavau jį nejudantį su Beiliu rankose". Suprantama, tik taip bedirbant buvo galima atsiekti garbingos "Chevalier" vietos. Jisai į keletą mėnesių išmoko vokiečių kalbą; buvo žinovu istorijos, gamtos, fizikos ir visa tai išmoko savarankiai, nes iš mokytojų tik vienas Kilmeieras, garsus anatomas ir fiziologas, teturėjo jame įtakos.

Nežiūrint į tokį darbą, vis tik dar turėjo laiko užsiimti ir visuomeniniais darbais draugų tarpe. Jau būdamas gimnazijoje buvo sumanus organizatorius. Įkūrė draugiją, kurios prezidentu jisai buvo. Tos draugijos tikslas buvo: prezidentas perskaitydavo kokį nors veikalą ir paskui vedavo diskusijas. Gabiausius draugijos narius prezidentas apdovanodavo jo paties padarytais kartono medaliais. Tokią pat draugiją ir tais pat įstatais įkūrė akademijoje. Tik dabar tos draugijos nariai daugiausia tyrinėdavo gamtą, o atotogų metu darydavo ekskursijų. Kiuvje taip mokėjo suinteresuoti tais darbais savo draugus, kad gavęs kartoninį Kiuvjes kryžių daugiau didžiavosi, negu "Chevalier" kryžiumi.

Akademiją baigė 18 m. Likimas nustūmė į visai nepatogias sąlygas: tuoj turėjo rūpintis apie kasdieninę duoną, nes šeimyna buvo labai vargingame stovyje, taigi negalėjo jokios pagalbos jam suteikti. Po trumpo ieškojimo darbo, gavo namų mokytojaus vietą Normandijos užkampyje pas grafą Gerisį. Čionai išbuvo aštuonis metus, užsiimdamas gamtos tyrinėjimu. Iš mokyklos išėjo dideliu reformų mėgėju ir, tiesiog, užjautė revoliucijai, kuri kaip tik tuo laiku praūžė. Bet

perdideli sumišimai, gausus kraujo liejimas, kuom atsižymėjo tų laikų prancūzų revoliucija, atstūmė nuo savęs ramų išminčių ir perėjo į kontr-revoliucionierių eiles, nors ir čia negalėjo pakešti jokių kraštutinybių.

Darbu buvo blogos sąlygos. Tų laikų bajorija buvo visiškai tamsi ir žiauri. Štai ką rašo draugui apie tuolaikinį savo gyvenimą: "Nuo to laiko, kaip nustočiau lankęsis pas bajorus mano pažiūros į revoliuciją visiškai persimainė. Pažįstant ir matant kasdieną juos — tenka tik džiaugtis tomis nelaimėmis, kurios užgula juos... Gyvenu tarpe tamsuolių, nuo kurių net negaliu pasislėpti. Vietoj gamtos tyrinėjimo, turiu linksminėti bobas visokiais kvailumais. Sakau — kvailumais, nes tarpe bajorijos apie nieką kitą ir negalima kalbėti... Sakau — bobas, nes kitokio vardo daugumai ir negalima duoti". Na, prie to viso dar pridėkime draugų netvarkingą rašinėjimą, nebuvimą mokslininkų ir mokslo knygų, nesant tyrimo įrankių, reikia tik stebėtis ta nepaprasta energija, kuri padarė tą jaunikaitį, nustumtą likimo į mažai kultūringą kampa, atiduotą savoms jėgoms, tokiu garsiu mokslininku.

Maloniausiu užsiėmimu buvo botanika, zoologija ir lyginamoji anatomija; ypatingai užsiiminėjo tyrinėjimu bestuburių (moliuskų), kurie tuo laiku labai menkai tebuvo ištirti. Daug tame darbe padėjo ir aplinkybės, nes tris metus gyveno pajūryje netoli Gavro. Jau 1790 m. ištyrė ir nupaisė apie 200 įvairių moliuskų. Iš žymesniųjų to laiko darbų yra keletas veikalų apie suskirstymą augalų į rūšis, ir kiti.

Visas savo mintis ir pastabas užrašydavo į dienyną, iš kurio ir vėliau sėmė daug medžiagos. Begyvendamas pajūryje pradėjo susipažinti ir su iškasenomis; išstudijavo daug mokslo šakų.

Didžiulis mokslo veikalas, telpas dienyne, buvo nežinomas pasauliui, išskyrus keletą mažos vertės dalykų išspausdintų specialiuose žurnaluose. Taigi mokslo pasauliui Kiuvje buvo visiškai nežinomas. Tiktai nuotikis išvedė į platų kelią. Kartą vietinės draugijos posėdyje, kurios sekretoriumi jisai buvo, kalbėjo apysenis žmogus, atkreipęs jo dėmesį originaliomis pažiūromis ir didele erudicija. Kiuvje, būdamas pirmaeilis, nors ir nežinomas, mokslininkas, iškart nustatė mokslinę vertę to nežinomojo prisidėjusio į ginčus ir manė, kad tokias pažiūras ir tokiu būdu tegali reikšti tik autorius žinomų garsių veikalų. Tasai jo įsitikinimas buvo taip didelis, nors nepažįstamasis vadinosi visai kitokia pavarde, kad pasibaigus ginčams priėjo prie nepažįstamojo ir tarė: "Tamsta — Tessje". — "Mane pažino — žuvau!" — suriko tasai vieton atsakymo. Mat, jisai buvo dvasiškis ir tais teroro laikais to buvo

užtenkama, kad žuvus nuo budelio kardo. Kiuvje savo naująjį pažįstamą įtikrino, kad jo inkognito randasi teisingose rankose. Nepoilgo tarpe senojo ir jaunojo mokslininko atsirado labai artymi ryšiai. Kokį įspūdį padarė Kiuvje į Tessje, galima spręsti iš vieno Tessje laiško. "Aš radau brangakmenį Normandijos mėšlyne! Pamatęs tą jaunikaitį aš pajutau tokį pasigėrėjimą, kaip filosofas išmestas į tuščią salą nudžiugo radęs smėlyje pėdsakus geometrinių figurų... Kiuvje — gėlė, kuri slepiasi tarpe žolių: žinios jo begalinės... Tamsta nerasi geresnio anatomijos profesoriaus. Tai — žemčiūgas, kurį tamsta turi paminti; jisai yra skirtas pasauliui ir mokslui".

Tos rekomendacijos užteko, kad pradėjus susirašinėjimą su Paryžiaus mokslininkais. Su juo darbais susipažino Žofrua S. Ileras, kuris užėmė aukštą vietą tarpe to laiko mokslininkų. Jam Kiuvje įtikėjo keletą savo veikalų ir va ką tasai parašė mirus Kiuvje: "Kiuvje skaitė savo darbus tik mokinio kūriniais, o tuo tarpu, patsai to nežinodamas, ir be kitų žinios, sukūrė zoologijos pagrindus... Rankraščiai, kuriuos tamsta prašai atsiųsti, — rašė jisai man, — beabejo talpina savyje tiktai tą, kas jau senai ir daug geriau nustatyta sostinės gamtininkų, nes mano jie sudaryti be kolekcijų ir knygų pagelbos... O tuo tarpu tuose brangiuose rankraščiuose kiekviename puslapyje sutikau naujus faktus, sumaningas išvadas ir tuos mokslo metodus, kurių pagelba persireformavo zoologija. Tie pirmieji mėginimai jau perviršijo visus tų laikų mokslininkų veikalus. Aš atsakiau jam: "Atvažiuok į Paryžių, atvažiuok užėmimui mūsų tarpe naujojo Linėjaus vietos, naujo teisdario gamtos istorijoj".

Tai nutiko taip staigiai, kad kurį laiką Kiuvje negalėjo atsikratyti abejonės delei savo jėgų ir labai nedrąsiai leidosi į Paryžių, kur labai staigiai pradėjo kilti. Jau 1795 m. buvo paskirtas nariu dailės komisijoj ir profesorium centralinės Panteono mokyklos. Ypatingai daug padėjo draugas Žofrua, kuris toliau liko jo priešu. Bet tuo laiku buvo visai kitaip.

Va, kaip atsimena tą laiką Žofrua:

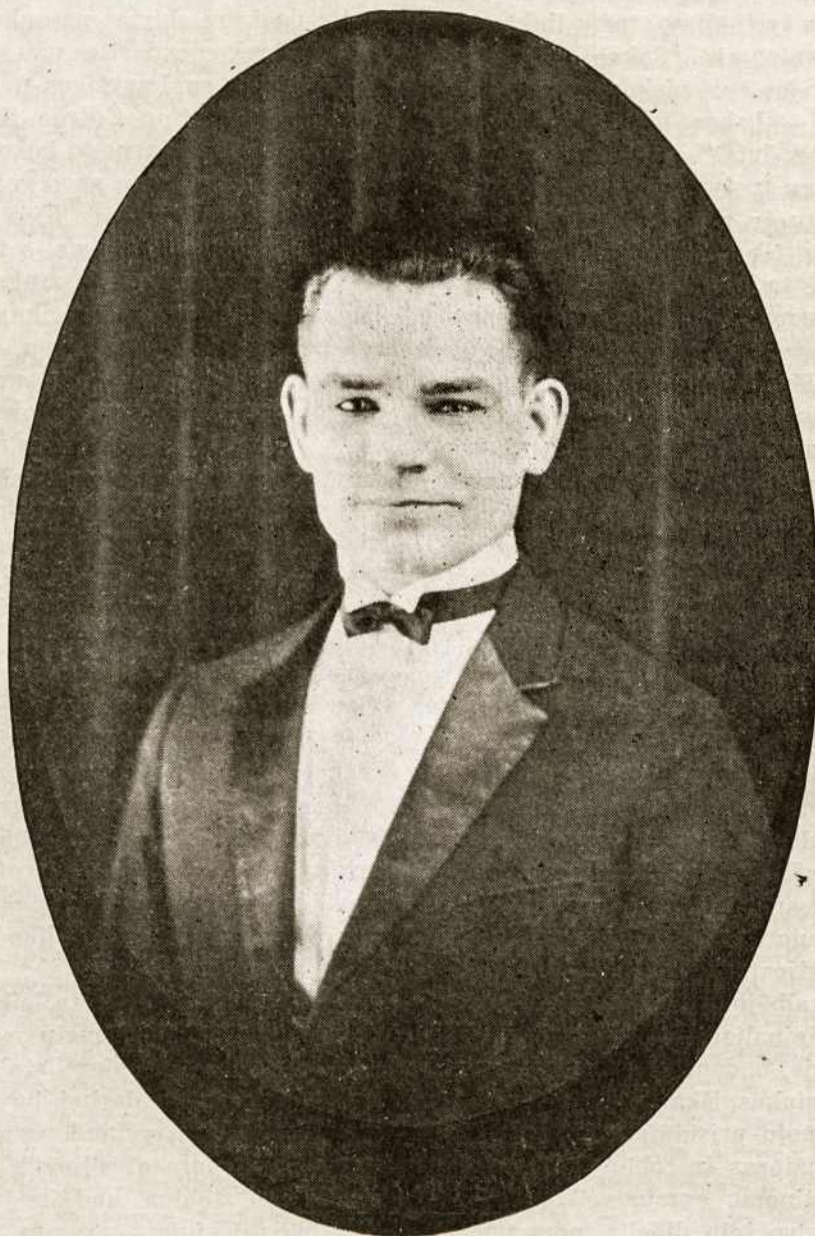
"Tarpe 1795—6 metų mes gyvenome kartu, pietaudavome prie vieno stalo ir kartu lankėme kolekcijas: mūsų darbai buvo pasirašyti dviem vardais. Nepusryčiaudavome, kol nepadarydavome kokio nors atradimo". Tas draugavimas juo labiau stebina, kad juodviejų būdai visiškai skirtingi: Kiuvje — ramus, mąstas, mandagus; Žofrua — karštas, linksmai kimbas už kiekvieno grandioziško darbo. Kiuvje turėjo aiškų ir tikrą protą, nekenčiantį jokių nujautimų, pranašavimų ir apreiškimų mokslo srityje. Žofrua — svajotojas, remiantysis jausmais ir nevisuomet

atskirąs poetiškų svajų nuo mokslo teorijos... Kiuvje šalinosi nuo perdėjimo: jo kalba paprasta, be jokių pagražinimų. Klausimą visuomet statydavo aiškiai, argumentai nuoseklūs ir aiškūs, įrodymai tikri...

Paryžiuje apsigyveno su tėvu ir broliu (motina buvo jau mirusi). Gyveno, nežiūrint į garbę, gana prastai, nes finansinė valstybės padėtis po revoliucijos buvo gana sunki. "Brangus drauge! — rašo Kiuvje Gartmanui, — nemanyk,

kad Paryžiui gerai gyvenasi. Kaip ir Strasburge, čia visiems metams kartais užtęsiama algos išmokėjimas ir jei mes pavydime drambliams, tai ne delto, kad jiems geriau, bet delto, kad nors, gyvendami kaip ir mes, nebrenda į skolas ir nesupranta savo padėties, delto ir nenusimena. Tams-ta žinai, kad prancūzai dainuoja kai neturi pinigų. Bet mes — mokslininkai, — ne muzikantai, tai dainavimą pakočiame mokslu".

(*Toliau bus*).

LUKOŠIUS KREKŠČIŪNAS,

L. Vyčių 14 kp., Cicero, Ill., finansų raštininkas, jaunamečių skyriaus organizatorius ir vedėjas, pasišventęs jaunimo darbuotojas.

L. Krekščiūnas yra didis muzikos mylėtojas. Jis vadovauja šv. Antano par. orkestrui-benui, kuris labai dažnai groja Vyčių vakaruose ir išvažiavimuose, ne kartą visai veltui.

VALLEY OF LONG AGO.

I walked in the youthful valley
Of days so long ago,
I heard the birdies sing
A song so sweet and low.

A song was in the azure sky,
A song in the balmy air,
A song in the pearling stream,
And a song everywhere.

But the song I loved best
Was a song of long ago,
When I was but a child,
And sweet dreams did know.

I stray'd while manifold thoughts
Came through my mind,
Like the summer leaves
That gambol in the wind.

To me there came a picture
As I wandered alone,
Remembrance silently revealing
Eyes that brightly shone.

Remembrance of childhood
To me slowly returns,
Oh, how my aching heart
For those days gently yearns.

Youthful Valley of long ago,
Few thy charms can number,
There in silent deep repose,
My joys they gently slumber.

Pat Grenis.

LINES TO A PICTURE.

I.

Wondrous beauty — I'll never let you part
I'll hold your Image at the bottom of my heart
I remember you just as if it were to-day
I'll remember you when all has passed away.

II.

You alone have touched the heart's magic string
And to you alone in verses shall I ever sing
I will ever sing in the lowest and tenderest tone,
The sweetest love song the heart has ever known.

III.

How I wish those poor verses could impart,
And tell you the yearnings of my aching heart
Not much I ask — my yearnings are few
Kindly think of me is all I ask of You.

A. P. Grenis.

Ivairenybės.

—X—

Plikos moterys. Šeštame metiniame Amerikos plaukų kirpėjų suvažiavime, specialistas kirpėjas Karolius Nestle padarė pranešimą, kad moterims, kurios kerpa plaukus panašiai kaip vyrai, grėsia pavojus likti plikomis. Plikų moterų pirmiausia turėsime Amerikoje ir Sovietų Rusijoje, nes ten šiuo laiku išivyravo mada nešioti trumpus plaukus.

Gyvuliai nujaučia žemės drebėjimą. Naujaisi įtaisai žemės paviršiaus sukrėtimams ženklinti yra tiek jautrūs, kad jų pagelba galima nustatyti mažiausius žemės sujudimus, sutrenkimus. Panašūs aparatai žemės paviršiaus sutrenkimams ženklinti vadinasi seismografai.

Bet kiek nėra jautrūs kalbamieji įtaisai gamtoje yra daug tokių reiškinių, kurių jokių būdu pagauti bei paženklinti nėra galimumo.

Tarp šių nuostabių reiškinių, įdomiausias pinasi su pastebima žemės drebėjimo įtaka į gyvulių gyvenimą. Tos įtakos dėka, gyvuliai jaučia besiantinančią nelaimę ankščiau, negu tai sugeba nustatyti jautriausieji seismografai.

Lyginamosios psichologijos (mokslas apie sielos reiškinius) dienraštyje daktaras Hansas von Hentingas patiekia šiuo reikalu savo tyrimų išvadas. Iš jų matosi, kad šunys lygiai kaip ir lapės prieš žemės drebėjimą rodo didelį susierzinimą. Kitais atvejais tie patys gyvuliai, priešingai, reiškia apatiją (šaltumą), darosi lyg apkvaišę, nejautrūs.

Be to, pastebimas yra gyvulių tarpe nepaprastas susierzinimas (susinervavimas).

Taip, pavyzdžiui, šuo darosi energingesnis, daugiau prisirišęs prie savo šeiminko; katės, arkliai, karvės ir kiti naminiai gyvuliai rodo taip pat tam tikrą susijaudinimą. Viename nuotikyje, pavyzdžiui, katė suėmė savo vaikučius išgabendama juos iš buto, nelyginant ieškotų žmonių pagelbos. Net kiškiai, ir tie darosi daug drąsesni, mažiau bijodami žmonių.

Krokodiliai kaip ir driežai, būdami nebyliai, triukšmingai išsikrausto iš upių traukdami į miškus. Tą dar seniau yra pastebėjęs žymus gamtininkas Aleksandras Gumboltas.

Kūbos saloje laikomieji naminiai žalčiai prieš kiekvieną žemės drebėjimą iš anksto apleidžia namus, pabėgdami į laukus. Tuo jie įspėja vietinius žmones prieš gresiantį pavojų. Taip pat ir bitės iš anksto apleidžia avilius ir grįžta atgal tik žemės drebėjimui pasibaigus. Šiaip nujaučia gyvuliai vieną baisiausių nelaimių, kuri nesenaį nualino Japonijos kraštą.

Rašydamas savo raštą, daktaras Von Hentingas daro išvadą, jog gyvuliai neturi tam tikro jausmo, kurs įspėtų juos apie drebėjimą. Jis mano, jog metu, kai žemės paviršiuje įvyksta tam tikros atmainos, prasideda žemės paviršiaus slinkimas ar keitimasis jų padėties, pasiliuosuoja tam tikra energija ar jos rūšys, kurią gyvuliai pagaudami savo pajautimais pajaučia ir patį žemės drebėjimą.

Pirmas Lietuvos kariuomenės arklys. — Gegužės m. 26 d. 8 val. vakare prie Karo Muzėjaus laike vėliavų nuleidimo, prie paminklo žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę, iškilinėse dalyvavo ir pirmas Lietuvos kariuomenės arklys (kumelė): ant kurios invalidas be kojos išjojo; paskui ėjo orkestras ir invalidų garbės sargybos.

Kumelė nedidelė, graži, eina iškilmingai, kaip į mūšį galvą iškelus, kaklą išrietus, ausis pastačius.

Kaip p. gen. Nagevičius pareiškė, ji dalyvavusi daug sykių mūšiuose ir 4 sykius buvusi sužeista.

Susirinkusi publika dideliu įdomumu žiūrėjo į tą pirmąjį keturkojį už Lietuvos laisvę kovotoją...

N—as.

Pastabos.

— Seimas ateina. Svarbu, kad kodaugiausia kuopų siųstų savo atstovus. Atstovai, parvažia- vę į kuopas, gyvu žodžiu nusakys Seimo darbus, nutarimus ir pageidavimus. Tuomet visoj or- ganizacijoj visa darbuotė eis bendresne linija.

Kalbant apie Seimą ir atstovų siuntimą, iš- kyla finansų klausimas. Kuopos tur galvoti, iš kur sudaryt reikiamas išlaidas atstovui siųsti.

— L. Vyčių Centras pažadėtas Vajaus dova- nas jau išdalino. Tą pat padarė ir Chicagos Vy- čių apskritis.

— Vyčių 13-ji ir 4-ji kp. (abi chicagiškės), pri- rašiusios daug naujų narių, turėjo gražias iškil- mes jų oficialiam priėmimui ir priesaikai. Tos iškilmės žymiai pakėlė dvasių vyresnių narių ir padarė gilaus įspūdžio į naujuosius. Apie tai p'aciau yra šio Nr. korespondencijose.

— Prie 4 liepos metinių išvažiavimų uoliau- sia ruošiasi Chicagos ir Naujos Anglijos Vyčių apskričiai. Neatsilieka ir kitos kuopos.

— Į pašelpos skyrių rašosi vis daugiau ir daugiau narių. Iki Seimo galima tikėtis bus apie keli šimtai narių.

— Kun. Dr. F. Kemėšiui, išvažiuojant Lie- tuvon, Chicagos veikėjai iškėlė išleistuves. Vy- čių Centras įteikė 25 dol. dovaną.

— Šių metų narių Vajus 13-tą ir 4-tą kp. padarė pirmaeilėmis kuopomis narių skaičiumi. Iki šiol pirmose eilėse stovėjo Clevelandas (25 kp.) su Springfieldu (48 kp.). 13-ji kuopa da- bar tur pustrečio šimto užsimokėjusių narių, 4-ji kp. — virš 200.

— Iki šiol mažiausia judėjimo rodė L. Vy- čių N. Y. ir N. J. apskritis. Kai kurie darbuoto- jai bara Centrą, kad jis į šitą apskritį "domės nekreipia". Gerbiamieji, Centrai visi lygūs. Vi- sa čia "bėda", kad N. Y. ir N. J. apskritį sti- priau įsigalėjęs apsileidimas ir sustingimas. Iš- skiriant Maspeth'o 110 kp., visos kitos silpnai gyvuoja ir mažai veikia.

— Chicagos Vyčių tarpe jau dažnai girdisi nauja idėja — įsigyt nuosavą namą. Well, spaustuvės morgičiai jau baigia dilti, tai nauja idėja tur gali nūbės atsirasti. Ta idėja kol kas svajonėse bet ateity ji gal įsirealizuoti.

— Lietuvos "Pavasario" Są- gos Centras, ga- vęs Vyčių kuopų adresus, pradėjo joms siuntinė- ti "Pavasari". Būt gera, kad Vyčių kuopos, atsilygindamos užprenumeruotų "Vyčių vienai Pa- vasarininkų kuopai. Adresus "Pavasario" kp.

esam paskelbę "Vyčio" Nr. 10 (156). Kai ku- rios kuopos pradžia jau padarė.

— "Vyty" įvedėm sporto skyrių. Ne visos kuopos duoda žinių iš sporto judėjimo. Pagei- daujama, kad sporto judėjimas apimtų visas kuopas. Per sportą geriausia pritraukti jauni- mą prie organizacijos.

NAUJI RAŠTAI.

"Naujoji Vaidilutė", mergaičių moksleivių laikraš- tis. IV metai, 3-sis sąsiuvinis. Kaunas, 1924 m.

"N. Vaidilutėj" rašoma apie moterų auklėjimą ir pasiruošimą gyvenimui. Rašo pačios mergaitės mokslei- vės, paįvairina moterų literatės, kaip M. Pečkauskaitė, plačiai žinomos plunksnos darbininkės.

"Naujoji Vaidilutė" įdomi ir miela pasiskaityt ne vien merginoms, bet ir vyrams.

"Pavasaris", iliustruotas lietuvių katalikų jaunimo "Pavasario" Sąjungos organas. Nr. 9, 1924 m. gegužės mėn.

"Pavasaris" eina tobulyn ne vien turinio, bet ir punktualaus spausdinimo žvilgsniu. Tai geras reiškinys Lietuvos spaudoje.

"Trimitas", Lietuvos Šaulių laikraštis. Nr. 189, 1924 m. gegužės mėn. 29 d.

"Trimitas" visuomet duoda naudingų pasiskaitvų ir žinių.

"Klapėdos Sukilimas", paveiksluotas rinkinys su is- torinėmis bei geografinėmis žiniomis ir žemlapiais. Vy- riausiojo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto leidi- nys. Vyriausia redakcija Martyno Jankaus. Surinko ir spaudai priėngė A. Marcinkevičius, Klaipėda, 1924 m.

Šioj knygoj, kuri jau baigiama spausdinti, bus trys skyriai: 1) Klaipėdos krašto praeitis, 2) Sukilimas ir 3) krašto geografija ir informacinės žinios apie uostą ir kraštą. Knyga bus apie 200 pusl. su apie 100 vaizdų. Pelnas iš pardavinėjimo eis Tautos Namui Klaipėdoj, kur bus lietuvių kultūrinio ir politinio gyvenimo centras.

Staugdamas.

Gydytojas: — Ar tamsta kartais nemiegi atvira bur- na?

Ligonis: — Nežinau, ponuli, bet šianakt mėginsiu pažiūrėt.

Išplepėjo.

Pavalgęs pietus, dėdė išsitiesė ant sėdynės. Tai pamačiusi mažytė Magdutė sušuko:

— Vat, dabar tai jau turtingi būsime!

— Kodel?

— Mamytė sakė, kuomet dėdelė "kojas išties", ap- valdysime turta.

Bus "karas".

— Kaip manai, Stasi, bus karas?

— O kuri valanda, Raulai?

— Jau dvylikta.

— Tai karas bus, nes manoji laukia.

Prozaikas.

Pati (dainuoja): — Kad mielą rytelį skrisčiau vie- versėliu!...

Vyras (pertraukdamas): — Ir kas iš to! "Snapelio ir taip jau neužveri per visą dienele.

Iš Lietuvos.

Žinutės iš Lietuvos. Daugelis mano draugų — Vyčių-suzinoję, kad išvažiuoju Lietuvon, laiškais ir gyvu žodžių prašė manęs, kad jiems rašyčiau žinučių, taip pat kartkartėmis praneščiau apie esamus Lietuvoje vaidinamus veikalus ir žaislų vadovėlius. Kadangi tokių prašymų gavau nemažai, tai laiškais pranešti kiekvienam užimtų labai daug laiko, todėl visas svarbesnes žinutes pasistengsiu suteikti per mūsų organą "Vytį". Tikiuosi, jomis pasinaudos visi Vyčiai, o draugai ir prieteliai nepaskaitys man tai už ydą.

Kalbant apie informacijas, primenu, kad naujai išleisto žaislų vadovėlio dar nesimato. Naujai išleistų teatralių veikalų yra daugybė, tik klausimas, ar tiks jie amerikiečių dvasiai; tinkamiausias iš jų būsimam sezonui, tai bene bus tik ką išėjęs iš spaudos "Laisvės Kovotojai" — 4-rių veiksmy Lietuvos kovų dėl nepriklausomybės vaidas. Lengvas vaidinti. Publikai patiks. Vaidintojų reikalaujama 13 asmenų, bet galima apsieiti ir su mažiau. Kaina už 13 knygūčių — 2 dol. 35c. "Genovaitės" ir "Šventos Agnietės" veikalų Kaune nėra; jeigu surasiu—pranešiu.

Ivairumai. — Lietuvoje šį metų pavasaris buvo gana vėlyvas. Ūkininkai skundžiasi, kad per daug lietaus, pavasario darbai užsitęsę net iki birželio viduriui, tik pabaigoje gegužės oras gerokai atšilo ir išdžiūvino laukus. Jaunimas pradeda išvažinėti kaimus, kvėpuot tyru oru. Nemunas tik skamba nuo dainų ir muzikos. Lenkai, žydai ir kiti svetimtaučiai stovėdami ant kranto griebia dantimis, matydami savo sūnelius ir dukreles dainuojant ir žaidžiant lietuviškai. (Nejaugi? "Vyčio" Red.).

Kaune daug daugiau girdisi lietuviškai kalbančių, negu du metai atgal. Nemažas nuošimtis vaikų yra visai nemokančių lenkiškai ar rusiškai kalbėti. Kalbama, kad už kelių metų Lietuvoje jaunimo nesiras, kuris vadinūtisi svetimtaučiais. Nauja gadyne artinasi, nauja rasė kyla.

Vyčiai, kurie manote keliauti į Lietuvą, keliaukite per Klaipėdą, tuomi sutaupinsite apie 50 dol., kuriuos reikės vokiečiams palikti. Važiuojant per Klaipėdą gal ir ilgiau prisieis vargti jūrose, bet sulyginus su vokiečių išnaudojimu ir stumdymu iš vienos stoties į kitą, laukimu traukinių, trunkymu po viešbučius, mokėjimu už pietus po pusantro dol., tai jau labiau gali įerzinti, negu ilgesnė kelionė jūra. Aš už savo bagažą nuo Bremeno iki Eitkūnų užmokėjau net 24 dolerius, kiti gi užmokėjo net 40 dol. Tiek skriaudžia, kiek nori, tai iš savo pusės patarčiau važiuoti per Klaipėdos uostą.

Lietuvoje Pavasarininkai, Vyčių vienminčiai, rengia nepaprastą Kongresą, kur suvažiuos iš visų kampelių Pavasarininkų chorai. Atrodo, choras susidės iš kelių tūkstančių asmenų. Apie tai parašysiu vėliau.

Stasys Daunoras.

Užsienio spaudos nesąmonės apie Lietuvą.—E. Kaunas. Pastaruoju laiku užsienio spaudoj pasirodė absurdiškų žinių apie Lietuvos Finansų M-jos atsakomųjų asmenų nebūtus darbus. Kaip antai, leidžiamos žinios būk pabėgęs iš Lietuvos su dideliais pinigais Fin. M-ris p. Petrulis. Panašios rūšies prasimanymus leidžia piktos valios žmonės, kuriems rūpi, kad Lietuvos finansinė padėtis eitų blogyn ir kad litas imtų kristi. Lito kurso numušimu daugiausia suinteresuoti įvairaus plauko spekulantai, kurie tokiu būdu norėtų išsisukti nuo mokesčio mokėjimo.

Lietuvos skola Prancūzijai likviduojama. — Lietuvos valdžia pirmiemis Lietuvos Geležinkelių reikalams 1919 m. iš Prancūzų valdžios pirkė 30 garvežių del kurių kainos nebuvo galutinai nustatyta. Dabar Lietuvos valdžia galutinai susitarė su Prancūzų valdžia už garvežius mokėti 2,796,578 frankus 60 centimų ir 605-

925 frankus 36 cent. kaipo 5%, viso 3,402,503 frankų 96 cent. Pirmutinis šios sumos trečdalis jau sumokėtas, antras ir trečias trečdalis bus sumokėtas 1925 ir 1926 metų balandžio mėn. 30 d. kartu su 6% nuo 1924 m. balandžio 30 d. iki sumokėjimo dienai. Tokiu būdu Lietuvos Izdo skolos Prancūzijos Izdui dalis jau likviduota, o likusioji dalis sutvarkyta ir nustatyta grąžinimo terminai.

Gimimai ir mirimai. — Per 1923 metus Lietuvoje įregistruota 56,886 gimimai ir 29,752 mirimai. Tuo būdu naturalinis 1923 m. gyventojų prieauglis siekia 27,134 žm.

Palyginus su paskutiniais trejais metais naturalinis gyventojų prieauglis atrodo taip: 1920 m.—2073 žm. 1921 m.—17,980 žm., ir 1922 m.—19,105 žm.

Tais pat metais vedybų skaičius siekė—14,107, t.y. 1000 mažiau, negu 1922 metais.

Nuo 1923 m. gyventojų surašinėjimo dienos iki 1924 m. sausio 1 d. naturalinis gyventojų prieauglis Lietuvoje siekė 6,650 žm. Per tą laiką iš Lietuvos emigravo 500 žm., tuo būdu 1924 m. sausio 1 d. Lietuvoje, neskaitant Klaipėdos krašto, buvo 2,035,121 gyventojas, gi su Klaipėdos kraštu 2,175,121 (apytikriai).

3—5 liepos Šiauliuose bus Lietuvos Katalikų jaunimo Sąjungos "Pavasaris" Kongresas... Tuo pačiu laiku Šiauliuose rengiama jaunimo dainų šventė, kurioje dalyvausia kelios dešimtys korų.

Kauno Jėzuitų bažnyčia, ilgą laiką buvusi rusų pavesta į cerkvę, o karu laiku apdegusi, vėl atitaisyta ir Jėzuitams pavesta. Dar kolkas Lietuvoje tėra tik du jėzuitų tėvu, bet tikimasi šią kongregaciją greitai laikui išplėsti. Pirmuoju jos uždaviniu dabar busią įsteigti savo kolegiją.

Lietuvos universitete studentai savo uniformą (kepuraites) įsitaisė sulig organizacijų, prie kurių priklauso Taip, kitokias kepuraites dėvi ateitininkai, kitokias tautininkai ir tt. Ateitininkų kepuraitės pasižymi nepaprastu gražumu.

Vaikelio Jėzaus draugija Kaune užlaiko 14 įvairių, daugiausia amatų, mokyklų. Slabadoje viena amatų mokykla turinti 12 skyrių, kurioje mokinasf 100 vaikų, bet ją norima praplėsti, kad sutiltų mažiausiai 300 vaikų. Kaip reikalinga visuomenės parama šiai draugijai, matyti iš to, jog jos sąmata šiemis metams siekia 372,367 litų.

Ekskursija į Rambyną. — Šaulių Sąjunga ruošia didelę ekskursiją į Rambyną birželio 24 dieną, kada esti ten tradicinė Mažosios Lietuvos šventė, į kurią paprastai suplaukia daug tūkstančių svečių.

Atvažiavo Kaunan Latvių artistai. — Birželio 1 d. atvažiavo Kaunan Latvių Tautinio Teatro artistų trupė iš 70 žmonių su rašytoju J. Rainiu pryšaky. Jie atsisvežė dekoracijas, kostiumus ir kitus teatro pabūklus. Stoty svečius sutiko Lietuvos visų teatrų ir žymesniųjų organizacijų atstovai. Pirmas vaidinimas įvyksta tą pat dieną vakare, Valstybiniame Teatre.

Kauno konferencija pasibaigė gegužės 21 d. Priimta visų komisijų rekomenduoti pasiūlymai, kurie apima galutiną bendradarbiavimą ir prekybos sutarčių sudarymą. Taip pat pasirašyta socialės ir mokyklų konvencijos.

Suomių choras "Suomen Laulu" susidedas iš 70 žmonių Kaunan atvyko gegužės 23 d. Čia choras davė valstybiniame teatre du koncertu, kurie sužavėjo kauniečius dideliu muzikalumu. Gegužės 25 d. choras išvyko Karaliaučium — taip pat koncertuoti.

Statys naują radio stotį. — Birželio pradžioje prancūzų bendrovė pradeda statyti Kaune naują radio stotį. Darbas bus pabaigtas šių metų lapkričio mėnesy. Naujoji radio stotis galės siųsti radio žinias ligi 3,500 kilom., o radio telefonu iki 2.000 kilom.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ.

Vilnius. 27/V. Neleidžia mokytojų suvažiavimo. — Lenkai, bijodami, kad paskirtas birželio 9 d. lietuvių mokytojų suvažiavimas Vilniuj neišdirbtų memorijalo Tautų Sąjungai dėl lenkų persekiojimų lietuvių mokyklų Vilnijoje ir nepriimtų protesto dėl Vilniaus krašto priskyrimo Lenkijai, nutarė neduoti leidimo suvažiavimui. Tokiu būdu lietuvių mokytojų suvažiavimas neįvyks.

Domisi pakraščiais. — Rytų pakraščiais lenkai pradeda vis daugiau domėtis ir dabar be Vilniuj birželio m. šaukiamo lenkų laikraštinių suvažiavimo, ruošiamą įvairių įstaigų didelė ekskursija antrojo birželio pusėj.

Karo stovis. — Okupacinės kariuomenės vado gen. Rydz-Smigly įsakymu, Vilniuje, Balstogėj ir Novogrudke paskelbtas karo stovis. Policija ir žandarmerija pereina kariuomenės vado žinion. Demarkacijos linija iš Lietuvos pusės ir rusų rubežius stiprinami.

Statys "kresų" karo bazę. — Vilniaus lenkų laikraščiai praneša, kad lenkai Vilniuje statysią amunicijos sandėlius. Tam tikslui būsią nusavinta 4 hekt. priklausančios Jachovičiui žemės.

900 milijonų zlotų tvarkai palaikyti. — Šiais metais Vilniaus magistratas turėsiąs išleisti 900 milijonų zlotų (5½ zlotai — 1 doleris) miesto policijos išlaikymui. Tuo tarpu gi Liublino miestas tvarkos palaikymui išleisiąs tik 150 milijonų zlotų (Vilenskoje Utro).

B. LIETUVOS ŠAULIŲ ATSTOVO
ATSISVEIKINIMO ŽODIS.

Brangūs Amerikos Lietuviai, Šaulių Rėmėjai:—

Pabuves Jūsų tarpe kiek ilgesnį laiką, grįžtu Tėvynėn. Išvažiuojant lydi mane prie Jūsų visų daug broliško prisirišimo ir dėkingumo jausmų. Nors norėčiau, bet kiekvienam Jūsų atskirai neturiu galimybės šiame mano atsisveikinimo raštely pasakyti savo palankumo ir padėkos žodžio už Šaulių rėmimą, — Jūs tūkstančiai. Smulkiau Jūsų vardai bus pažymėti Šaulių Centro valdybos spausdinamoje gautų aukų apyskaitoje. Man tuo tarpu prisieina pasitenkinti paminėjimu bent Jūsų organizacijų, ir tų asmenų vardų, be kurių pritarimo ir pagalbos mano, kaip Šaulių Atstovo, misijos negalima būtų skaityti nusisekusia.

Tai gi pirmiausia turiu pažymėti gerb. dabartinį Lietuvos konsulą New Yorke, anuomet iFnansų Ministerijos Įgaliotinį D-rą J. Bielskį ir buvusį Lietuvos Atstovą V. Čarneckį, kurie, kaip valdžios žmonės, savo autoritetu ir pagelba teikė didžiausios mano darbui pasparties. Didžiai dėkingas esu visoms buvusioms Paskolos stotims, kurios didžiausioji daly man rengė prakalbas, A. L. R. K. Federacijai, o ypač Chicagos skyriui už taip didelį pasidarbavimą Šaulių labui ir surinkimo jiems didelės sumos pinigų, Amerikos Lietuvių Piliiečių Sąjungai už gausią auką, lietuvių laikraščių redakcijoms, kurios Šauliams pritaria ir juos remia, visiems Šaulių Rėmėjų Būriams Amerikoje, Liet. Vyčių organizacijai, abiem Susiv. Lietuvių Amerikoje, kun. J. Židanavičiui ir visai Amsterdamo, N. Y. lietuvių kolonijai, kuri sulig savo skaičiais, be abejo man esant Amerikoje užėmė pirmą vietą Lietuvos Šaulių rėmime. Ir visi, visi, kurie aukavote mano atstovaujamai Šaulių Sąjungai jos svarbiems uždaviniais įvykdyti, ar tai savo brangų laiką, ar tai sunkiai uždirbtą pinigą, — priimkit mano didžiausios padėkos ir pagarbos pareiškimą.

Dėkoju Jums visų Šaulių vardu. Jūs davėt jiems galimybės už Lietuvos laisvę kovoti ir laimėti praeity. Jūsų parama galingi, Šauliai neabejoja, kad netolymoj ateity ir priešų pavergtiems lietuviams mūsų gražioje Tėvynėje prašvis nepriklausomybės dienos.

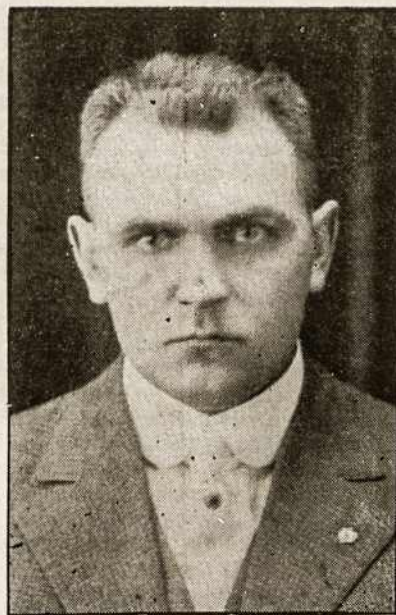
Pasilikit visi sveiki ir priimkit mano nuoširdžius linkėjimus kogeriausios kloties!

Antanas Žemaitis,

Buves Liet. Šaulių Atstovas Amerikoje.

New Yorkas,

Birželio 16 d., 1924 m.

VINCAS STANCIKAS,

narys Lietuvos Vyčių 13-tos kuopos, Chicago, Ill., uolus Vyčių darbuotojas ir rėmėjas organizacijos reikalų. Vincas Stancikas laike Vyčių Vajaus prirašė 150 naujų narių prie 13-tos kuopos, kuri Vajaus laiku prirašė viso 170 naujų narių ir laimėjo pirmą Vajaus dovaną, o narių skaičiumi padidėjo iki pustučio šimto. Dabar 13-ta Vyčių kuopa, kurios priešaky tarp kitų darbuotojų stovi pirmoj eilėj Vincas Stancikas, yra didžiausia Vyčių organizacijos kuopa. Ji turi stiprų beisbolo tymą. Tas tymas stovi pirmoj eilėj Vyčių Lygos, Chicagoj. Vincas labai rūpinasi 13-tos kuopos tyms reikalais.

Dabar Vincas žada vėl "stebūklus" padaryti. Jis žada prirašyt tiek narių prie Vyčių pašelpos skyriaus, kiek nei viena kuopa negalės prirašyti. Jo žodžiai gali išsipildyti. Vincas turi pasitikėjimo kuopos nariuose. Jis myli kuopą, o kuopos nariai jį. Tai liūdią kad ir šis faktas. Kada naujų narių priėmimo vakarėly Centro Raštininkas kalbėdamas pažymėjo Stanciko nuopelnus, tai nariai sukėlė ovaciją, kaip Demokratų Seime statant Al. Smith kandidatūrą į Prezidentus.

Vyčių Centras sveikina Vincą Stanciką kaip didžiausios organizacijos kuopos darbuotoją ir linki jam ir kuopai geriausių pasisėkimų!

Iš Centro Raštinės.

Iki Liepos (July) 1 dienai į pašelpos skyrių narių prisirašė 76. Prie 1-mo laipsnio 32; prie antro 12 ir prie trečio 32. Pašelpos fonde pinigų įėjo iki Liepos 1 dienai \$22470. Šiandien pašelpos fonde yra \$224.70.

Nuo liepos 1 dienos nariai rašydami prie pašelpos skyriaus mokės įstojimo mokesčius. Įstojimo mokesčiai yra tokie: nuo 14 metų iki 21 — \$1.00; nuo 21 iki 35 — \$2.00; nuo 35 metų — \$3.00. Pusė įstojimo mokesčių lieka kuopoj, pusė siunčiama į Centrą. Kuopų valdybos įsidėmėkite.

Pašelpos skyriaus įstatai jau išspausdinti. Kuopos, kurios nori, jau galima gauti.

Apie Narių Paskolas Vyčių Spaustuvei.

Nariai skolinę paskolą nori atsiimti. Centro Valdyba, kiek gali, paskolą grąžina. Kadangi dar spaustuves morgičių yra \$500.00, užtad prašytume narių, kad dar, kurie gali, palauktų paskolos. Pirma reikia išmokėti spaustuves morgėčius, kurių yra tik \$500.00. Išmokėjus morgėčius, tada grąžinsime paskolą nariams.

Šiais metais išmokėta morgėčių ir daug sugrąžinta paskolų. Pinigų daugiaus neskolinta. Tai reiškia, mūsų skola eina mažyn ir mažyn, o turtas didyn. Tą patvirtina apyskaita. Meldžiame pastebėti.

Atitaisome klaidą.

"Vyčio" No. 10(156) 20 kuopa Nashua, N. H. išspausdinta \$180.00, turėjo būti \$118.00.

NARIAI PRISIRAŠĖ IR UŽSIMOKĖJĖ PRIE PAŠELPOS SKYRIAUS.

Birželio (June) mėnesio, 1924.

Prie III Laipsnio.

(Pašelpos savaitėje \$15.00, mokesčiai į mėnesį \$1.00).

35 Juozas Taukus, 43 kp.	\$7.00
36 Liudvikas Abromaitis, 43 kp.	1.00
37 Lukošius Krekščiūnas, 14 kp.	3.00
38 Jonas A. Šlegaitis, 14 kp.	1.00
39 Juozapas Mockus, 14 kp.	6.00
40 Kazim. Abračinskas, 14 kp.	1.00
41 Jonuška Vladislovas, 14 kp.	1.00
45 Petras Kubertas, 104 kp.	2.00
53 Juozapas Skiris, 14 kp.	1.00
54 Alex. Krenčius, 14 kp.	7.00
55 Antanas Bislis, 14 kp.	2.00
60 Aleksandra Ivaška, 17 kp.	7.00
62 Antanas Bendoraitis, 17 kp.	7.00
67 Benediktas Stankus, 82 kp.	3.00
68 Stanislovas Banzin, 14 kp.	2.00
71 Aleksandra Srupša, 36 kp.	7.00
72 Izidorius Nienis, 82 kp.	6.00
Viso	\$64.00

Prie II Laipsnio.

(Pašelpos savaitėje \$10.00, mokesčiai į mėnesį 70 centų).

42 Val. V. Vilkauskaitė, 14 kp. \$2.10

46 Jonas Kubertas, 104 kp.	1.40
47 Vaitiekus Yusaitis, 104 kp.70
50 Felix Zavišia, 82 kp.	2.10
56 Česlovas Banzin, 14 kp.70
61 Viktoras Medonis, 17 kp.	5.25
65 Antanas P. Stulga, 14 kp.	4.90
70 Bernardas Nenartonis, 36 kp.	4.90
76 Ona Šlezaitė, 43 kp.	2.10
Viso	\$24.15

Prie I Laipsnio.

(Pašelpos savaitėje \$5.00, mokesčiai į mėnesį 35 centai).

43 Stefanija Žilvিতaitė, 14 kp.	\$.35
44 B. K. Lenartas, 14 kp.	1.05
48 Kast. Staniukynas, 104 kp.	1.20
49 Jurgis Bubnys, 104 kp.	2.35
51 Pranas Juška, 16 kp.	1.05
52 Jonas Kaniušėnas, 13 kp.	1.05
57 Frances Bieliauskaitė, 14 kp.	2.45
58 Juozas Puodžiūnas, 8 kp.	2.45
59 Vinc. T. Savickas, 17 kp.	2.45
63 Pranas Zdankus, 14 kp.	4.20
64 Anthony Mitchell, 14 kp.35
66 Ant. Rabačauskas, 14 kp.	-.35
69 Juozapas Riley, 14 kp.	1.05
73 J. Andrišiūnas, 16 kp.	1.05
74 Vincas Stancikas, 13 kp.	1.05
75 Al. Panavas, 13 kp.	1.05
Viso	\$23.50

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO RAŠTININKO FINANSŲ APYSKAITA.

(Nuo Birželio 1 iki Liepos 1, 1924).

PAJAMOS.

Balansas iš gegužės mėnesio	\$871.47
104 kp. Mahanoy City, Pa.	\$18.40
82 kp. Gary, Indiana	1.75
14 kp. Cicero, Ill.	3.00
48 kp. Springfield, Ill.	6.30
7 kp. Waterbury, Conn.	27.25
90 kp. Kearny, N. J.	1.50
25 kp. Cleveland, Ohio	65.25
36 kp. J. Saunoraitė	3.00
Pren. į Lietuvą P. Christian'o	4.00
"Vyčio" Pren. Kun. Matulaičio	3.00
13 kp. Ženkletis ir Fin. knygai lapai	1.25
17 kp. So. Boston, Mass.	18.00
13 kp. Chicago, Ill.	13.25
16 kp. Chicago, Ill.	38.55
36 kp. Chicago, Ill.	9.00
14 kp. Cicero, Ill.	1.50
110 kp. Maspeth, N. Y. už 7 Liet. Vyčių ženklelius	5.25
J. Varanius	3.00
93 kp. Rochester, N. Y.	43.00
7 kp. Waterbury, Conn.	19.50
17 kp. So. Boston, Mass.	14.75

8 kp. Roseland, Ill.	16.35
Aukos surinktos M. Zujaus maršruto laike	80.46
Už "Vyčio" Prenumeratas	13.00
14 kp. Cicero, Ill.	1.50
16 kp. Chicago, Ill.	25.00
7 kp. Waterbury, Conn.	38.00
79 kp. Detroit, Mich.	13.65
4 kp. Chicago, Ill.	58.00
Viso įėjo birželio mėnesį į organo fondą	\$546.56

Pridėjus balansą iš gegužės, tai viso	\$1,418.03
Išmokėta	\$1,290.60
Balansas organo fonde	\$127.43
Pašelpos fonde	224.70
Viso pas Iždininką	\$352.13

IŠMOKĖJIMAI.

Redaktoriui alga už antrą dalį gegužės mėnesio	\$ 60.00
Liet. Vyčių 13-tai kuopai Vajaus 1-ma dovana	50.00
Liet. Vyčių 4-tai kuopai Vajaus 2-ra dovana	25.00
Liet. Vyčių 20-tai kuopai Vajaus 3-čia dovana	15.00
Liet. Vyčių 110-tai kuopai Vajaus 4-ta dovana	10.00
Liet. Vyčių 35-tai kuopai Vajaus 5-ta dovana	10.00
K. of L. Press už "Vyčio" No. 3(135), 4(136) ir 5(137)	450.00
Ig. Sakalui gražinta Paskola	200.00
J. Varaniui gražinta Paskola	25.00
E. Martinaite (Maskolaitienei)	25.00
V. Stulpinui sugražinta Paskola No. 32 Už stampas "Vyčio" No. 10(156)	30.00
M. Zujui už kelionės išlaidas laike Vyčių maršruto	102.92
K. of L. Press už "Vyti" No. 10(142)	187.68
Kun. F. Kemėšis — dovana	25.00
Redaktoriai už pirmą dalį birželio mėnesio	60.00
Viso išmokėta birželio mėnesį	\$1 290.60

PAŠELPOS SKYRIAUS APYSKAITA.

Balansas iš gegužės mėn.	\$112.35
43 kp. Grand Rapids, Mich.	\$10.10
4 kp. Chicago, Ill.70
82 kp. Gary, Ind.	8.10
14 kp. Cicero, Ill.	41.50
104 kp. Mahanoy City, Pa.	7.65
16 kp. Chicago, Ill.	5.10
13 kp. Chicago, Ill.	3.15
17 kp. So. Boston, Mass.	21.70
8 kp. Chicago, Ill.	2.45
36 kp. Chicago, Ill.	11.90
Viso birželio mėn.	\$112.35
Viso	\$224.70

NAUJI NARIAI, PRISIRAŠE PO L. VYČIŲ XI-jo KONGRESO.

(Taša).

Prie 18 kp. Cambridge, Mass. — 4(511) Jonas Aluza, 5(512) Liud. Aluza, 6(513) Pr. Armonas, 7(514) Kaz. Bingalas, 8(515) Vinc. Gendvilius, 9(516) Juozas Gendvilius, 10(517) E. Lenkauskaitė, 11(518) Vincas Raulinaitis, 12(519) Julius J. Remeika, 13(520) Jonas Remeika, 14(521) Fr. Šandaras, 15(522) Bronius Savilionis, 16(523) Ant. Šmelstorius, 17(524) Vincas Tamulinas,

18(525) Kaz. Tamulinas, 19(526) Vincas Tamulinas, 18(527) Jonas Tamulinas, 21(528) Ona Zdanevičiūtė.

Prie 20 kp. Nashua, N. H. — 9(529) Mar. Aksteniūtė, 10(530) Anelė Aksteniūtė, 11(531) Mar. Bakoniūtė, 12(532) Vincenta Bernatavičiūtė, 13(533) Ona Bernatavičiūtė, 14(534) Mar. Banuškevičiūtė, 15(535) Tessie Bernatovich, 16(536) Mar. Banuškevičiūtė, 17(537) J. Bartis, 18(638) Just. Bukoniūtė, 19(539) Ver. Degasiūtė, 20(540) Just. Degasiūtė, 21(541) Ona Degasiūtė, 22(542) Jonas Grigas, 23(543) Ant. Grigas, 24(544) Tamas Grigas, 25(545) Sybil Grigiūtė, 26(546) Leosė Jakubauskiūtė, 27(547) Emilija Ilkevičiūtė, 28(548) Jonas Karauskas, 29(549) Mel. Klimiūtė, 30(550) Mar. Klimiūtė, 31(551) Jos. Kizeliūtė, 32(552) Ona Kudeliūtė, 33(553) Vincas Pov. Kupčiūnas, 34(554) St. Kupčiūnas, 35(555) Pranas Kupčiūnas, 36(556) Stasys Kupčiūnas, 37(557) Jonas Lebednikas, 38(558) Fr. Lučiūniūtė, 39(559) Const. Murauskis, 40(560) Mart. Mukaravičius, 41(561) Vl. Paulauskiūtė, 42(562) Ona Petreliūtė, 43(563) Vytautas Razvadauskas, 44(564) Val. Rutkevičiūtė, 45(565) Antosytė Šaltaičiūtė, 46(566) Vl. Šimkus, 47(567) Juozapas Skirkevičius, 48(568) Ant. Stanšauskas, 49(569) Mar. Svekliūtė, 50(570) Alena Svekliūtė, 51(571) Mar. Tamuliūtė, 52(572) Mar. Tamulevičiūtė, 53(573) Ona Tamulevičiūtė, 54(574) Antanas Ūtkas, 55(575) Juozas Uzdavinis, 56(576) Juozas Vaišvilas, 57(577) Divas Valantukevičius, 58(578) Alena Verkauskaitė, 59(579) Ona Verkauskaitė, 60(580) Aleks. Verkauskas, 61(581) Viktoras Verkauskas, 62(582) Mar. Vinčiūtė, 63(583) Jul. Zalanskiūtė, 64(584) And. Zapenas, 65(585) Ant. Zaurtra.

Prie 27 kp. Nashua, N. H. — 10(586) Elena Arbučiūtė, 11(587) Kazys Bobilas, 12(588) Gertrūda Bataitė, 13(589) Paulina Bernatavičiūtė, 14(590) Marė Fedaitė, 15(591) Kun. Pr. Garmus, 16(592) Anelė Janušaičiūtė, 17(593) Jonas Jasionis, 18(594) Elena Krauneliūtė, 19(595) Br. Kudirkiūtė, 20(596) Ona Kudirkiūtė, 21(597) Petras Kuodis, 22(598) Kazys Navikas, 23(599) Albina Puziniūtė, 24(500) Leonas Šmelstorius, 25(601) Mikas Spirida, 26(602) Bronė Voliungitė.

Prie 33 kp. Montreal, Canada. — 1(603) Kun. Juozas Daknys, 2(604) Ona Mikalauskaitė, 3(605) Pranas Taukus.

Prie 35 kp. West Pullman, Ill. — 2(606) Petras Akstinas, 3(607) Rozalija Akstinaitė, 4(608) Ona Ališauskaitė, 5(609) Kaz. Ališauskas, 6(610) Bessie Ališauskaitė, 7(611) Valerija Bradauskas, 8(612) Adam Benik, 9(613) Ona Charnas, 10(614) Theodore Dappas, 11(615) Viktoras Dambrauskis, 12(616) Vincas Domikaitis, 13(617) Kaz. Dvelis, 14(618) Marcelė Janušas, 15(619) Jad. Jucevičiūtė, 16(620) Fr. Juknis, 18(622) M. Jurgaičiūtė, 19(623) Anelė Jurgačiūtė, 20(624) Petras Kaliečius, 21(625) Povilas Kaliečius, 22(626) Mar. Konstanačiūtė, 23(627) Stepas Krasauskas, 24(628) Agota Mikolaitis, 25(629) Ant. Markūnas, 26(630) Edna Norviliūtė, 27(631) Antanas Norvilas, 28(632) Jonas Plopa, 29(633) Carl. Rokus, 30(634) Br. Savačius, 31(635) George Scott, 32(636) Alex Scott, 33(637) Anelė Skigaitė, 34(638) Kaz. Šimkus, 35(639) Antanas Stankus, 36(640) Fr. Stankus, 37(641) Lewis Vaitkus, 38(642) Al. Valutis, 39(643) Kaz. Žiogas.

Prie 36 kp. Chicago, Ill. — 1(644) Petras Balsytis, 2(645) Ch. Krilščiūnas, 3(646) Antanas Palusis, 4(647) Al. Sadauskas, 5(648) Marijona Stankaitė, 6(649) Juozas Vilmonas.

Prie 41 kp. Brooklyn, N. Y. — 12(650) Juozas Mačiulis, 13(651) Jonas Subačius.

Prie 47 kp. Waukegan, Ill. — 3(652) Kaz. Burba, 4(653) Jul. Česniūtė, 5(654) Emilija Petkiūtė, 6(655) Petras Remeika, 7(656) St. Šimuliūniene.

Prie 49 kp. Brooklyn, N. Y. — 1(657) Jonas Brundza, 2(658) Ona Čergeliūtė, 3(659) St. Norvaišas, 4(660) Pr. Paulavičiūtė, 5(661) Ona Raudonaičiūtė, 6(662) Kaz. Zostautas.

"	2	Moffets	—	0	(forfeit)
"	42	Great Lakes	—	23	
"	17	Gurnee	—	32	
"	36	McAlister A. C.	—	6	
"	28	Gurnee	—	16	
"	32	Polonia	—	18	
"	44	Kirk Park	—	20	
"	26	Yale Marvels	—	25	

PIRMAS LIETUVOS STADIJONAS.

“Sveikame kūne sveika siela”, sako mums patarlė. Tik per sportą jaunuomenė bus fiziniai stipri, tik sporto dėka Lietuva turės stiprius kūnu ir dvasia piliečius.

Jaunuomenė puikiai suprato sporto reikšmę ir jau dabar Lietuvoj randasi daugybė įvairių sporto klūbų. Kaune ir dar kai kuriuose miestuose buvo suruošta nemaža įvairių rungtynių, sporto švenčių. Atgimsta ir mūsų tautiška “ripka”. Galima tikėtis, jog netrukus kauniečiai pamatys tą įdomų žaislą.

Noro ir energijos sportininkams nestinga. Nėra tik sporto aikštės. Yra daug įvairių sporto šakų, kurioms

reikalinga atitinkama vieta ir įrengimas. Pastatymu stadijono susirūpino dabar vienas didžiausių ir veikliausių sporto klūbų L. F. L. S. Dar pernai klūbas turėjo futbolo aikštę, tačiau šiais metais nuo jo atėmė. Kaune beliko viena žydų klūbo “Makabi” aikštė ir tai tik futbolo.

Esant tokioms apylostovoms L. F. L. S. sumanė pastatyti taip reikalingą sportininkams stadioną. Pastatytus stadioną, galima daryti sporto šventes, rungtynes ir tuo pritraukti provincijos jaunuomenę prie sporto.

Turėdami gerą sporto aikštę, sportininkai galės gerai prisiruošę vykti pasaulio olimpiadon. Tada lietuviai galės ten pasirodyti, nebijodami padaryti Tėvynei gėdos.

Tuo tarpu Lietuvos Stadijone manoma padaryti aikštės: 1 futbolui, 2 basketbolui ir 1 beisbolui, be to tūkai dviračiams ir bėgimui, ir patogios tribūnos publikai.

Sąjungos jau nemaža nuveikta. Gauta iš Miesto valdybos per 3 ha. žemės nuomon Vytauto kalne. Vieta graži, tik nelygi ir šlapia. Iš Ž. Ū. Ministerijos pavyko gauti medžiagos. Lieka tik pradėti darbą, o lėšų nėra.

Tamė pirmame ir pagirtiname darbe reikėtų padėti mūsų jaunuomeni. Tikiuos, kad kaip valdžia, taip ir visuomenė neatsisakys paremti sportininkų.

T. Šliogeris.

Kas Jaunimo Veikiama.

HOMESTEAD, PA. Mūsų Basebolininkai. Pernai vargais negalais Lietuvos Vyčių 11-ta kuopa suorganizavo baseball tymą. Ir sekėsi gana gerai, ir dabar dar visi atsimeina išlaimėtas dideles rungtynes su senu lenkų tymu, kuris šiomet nenori nė stot prieš Vyčius. Šiomet Vyčių pasirodymas dar geresnis: jau keturis lošimus turėjo ir nė vieno neatidavė kitiems. Mūsų lošėjai yra priimti visoj apylinkėj kaip gambiausi. Iš visko matyt, kad kuris nors svetimas tymas, atvažiavęs į Seimą homesteadiečius pergalėti, — atsistos prieš stiprią poziciją. Valio tymas!

Seimo Rengimas. Apie Seimą iki šiol mažai rašyta, bet delegatams ištikrųjų rengiama “surprise”. Visi bus priimti draugiškai. Priėmimo komisija tuom rūpinasi; po sunkių dienos darbų bus atgaivinti, palinksminti, ir dvasioje pakelti. Del sesijų paimta salė gražiausioj apylinkėj, kur galima bus langus atidaryti ir kvėpuoti tyru oru visą dieną, ir iš kur galima matyt visas miestas, nes ši salė, Carnegie Library Hall, yra ant kalno. Kreditas už išrinkimą šios taip tinkamos vietos priklauso Komisijai. Kas įeina į šias ir kitas komisijas, sužinosite vėliau, tik tiek pasakysiu, kad jas sudaro Vyčiai-darbininkai, kurie pasiriję dirbti, kad L. V. XII Seimas būtų sėkmingas.

Didesni Mažmožiai. Gera darbuotoja Vytė Bronislava Kunikauskiūtė, birž. 9 d. parvažiavo iš Homestead Hospital po operacijos. Linksmas, kad greitai sveiksta.

Taip pat birž. 9 d. Vice-pirmininkė Anelė Aučiūtė, po dviejų savaičių vakacijų Rochester, New York apylinkėj, sugrįžo namo. Sakosi, turėjus “good time” ir ilgai nepamirš Rochesterio vaišingumo.

Seimo rengimo komisijos susirinkime birž. 6 turėjome garbų svečių moksl. P. Česnulį, kurs drauge svarstė ir padėjo išspręsti einamus klausimus.

Birž. 13, Seimo Rengimo Komisijos susirinkime apsilankė tik ką sugrįžęs ir sėkmingai mokslo metus pabaigęs Penn State College moksl. Al. Onaitis, ir jau pasižadėjo pagelbėti rinkti į Seimo vakarų programą pagarsinimus.

Birž. 22. prisirašė prie kuopos gabi artistė-smuikinkė Anastazija Puidžiūtė. Ji dabar lavinasi muzikos skyriuj Carnegie Institute. Sveikiname naują narę!

Raporteris.

L. VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO KP. SUSIRINKIMAS.

Š. m. birželio 14 d. įvyko eilinis L. V. Chicagos apskričio kp. susirinkimas Visų Šventų par. svetainėj, Roseland, Ill.

Susirinkimą vedė pirm. Vytis Budris, raštininkavo Vytė Ūseliūtė.

Atstovai šį kartą dalyvavo iš 4, 5, 8, 13, 14, 16, 24 ir 35 kp. Nebuvo tik iš 36-tos kp. Viso per 40 delegatų.

Matas Zujus, “Vyčio” Red., trumpai nusako bendrą organizacijos padėtį: apie Kongresą ir prie jo prisiruošimą, apie Vajų ir jo pasekmes, apie santykius su kitomis katalikų organizacijomis, ypač Katalikų Federacija ir dalyvavimą jos darbuotėj, apie Chicagos Vyčių chorą, dramos skyrių ir tt.

Iš eilės kelių kalbėtojų buvo pasmerktas nepunktualumas, kuris iš seno yra išgyvenęs lietuvių tarpe. Jo pasireiškia ir Vyčių susirinkimuose. Šį kartą susirinkimas buvo pradėtas visa valanda vėliau paskelbto laiko. Visi kalbėjusieji nepunktualumui skelbė mirtiną kovą. Žiūrėsim, ar jau Vyčiai neišaugs iš vienos biauros “tautinės” ligos.

Šiame susirinkime liko atgaivinta Veikiančioji Komisija, kurią sudarys apskričio kuopų valdybų pirmininkai. Jos uždaviniu bus apdirbinėti tuos sumanymus ir projektus, kurie svarstyti apskričio susirinkimuose, kad tuo būdu palengvinti susirinkimams ir geriau perkošti gyvenimui praktiskus sumanymus.

Vytis Balčiūnas paskaitė raportą iš muz. A. Počiaus išleistuvių. Išleistuvės buvo nuoširdžios ir triukšmingos.

Vytis St. Šimulis išdavė platų raportą iš apskričio pikniko, rengto š. m. birželio 1 d. Nors diena buvus negraži, oras nepalankus, “ašarojantis”, vis tik piknikas sutraukė gausios publikos. Įplaukų buvo 923.45, iš-

laidų — \$668.82. Pelno liko 254.63 Pranešėjas paaiškino, kad 8 serijų da trūksta. Daugiausia serijų išpardavė 13-ji kp. Iš serijų pardavinėjimo 60% pelno ėjo kuopų naudai, o 40 apskričio išdan. Tuo būdu pikniko rengimas buvo paremtas praktingais biznio pamatais. Pikniko rengimo komisijai už jos uolų darbavimąsi, susirinkimas išreiškė padėką.

Vytis Šimulis davė įnešimą paimt National daržų kitų metų piknikui, kad kiti neužbėgtų už akių. Daržas nutarta paimti 1 d. birželio.

Vytis B. Jakaitis smulkiai išdėstė metinio išvažiavimo — liepos 4 dieną — reikalus. Vytis Žibas apie atletų dalyvavimą ir apskritai sporto klausimą išvažiavime. Iškilio ginčai del dovanų sudarymo konteste dalyvaujantiems. Galų gale dar paskirta 15 dol. dovanų padauginimui. Ankščiau šiam tikslui yra skirta 50 dol. Daug dovanų surinkta iš palankių asmenų. Visų daugiausia iki šiol surinko 16-toji kp.

Susirinkimą trumpai ir nuoširdžiai sveikino vietos klebonas kun. P. Lapelis palinkėdamas sėkmingos darbuotės ir kloties!

Paskirta 150 dol. sporto reikalams — L. V. Chicagos apskričio Sporto Lygai

Buvo iškilę kalbų del 8 kp. nesusipratimų. Kai kurių jaunuolių manyta, kad susirinkimas gal tuos nesusipratimus prašalinti. Susirinkime buvo išreikšta gilaus noro, kad tie nesusipratimai graičiau išnyktų ir kad kuopoj įvyktų ramybė ir santaika (Ramybė ir santaika jau įvykus. "Vyčio" Red.)

Del stokos laiko ne taip skuboti reikia liko atidėti kitam susirinkimui.

Susirinkimas baigta malda 11:40 val. vakaro.

Dalyvis.

L. VYČIŲ NAUJOS ANGLIJOS APSKRIČIO METINIO SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS.

L. Vyčių Naujos Anglijos Apskričio metinis suvažiavimas įvyko gegužės 4 d., 1924 m., Worcester, Mass.

Apskričio pirmininkas, V. Savickas, atidarė posėdį 2-rą valandą po pietų. Vietinis klebonas kun. J. J. Jakaitis kalbėjo malda, po to pasakė gražių linkėjimų, patarė rimtai apsvarstyti reikalus naudingus organizacijai.

Posėdžio valdyba: pirmin. V. T. Savickas, rašt. — O. Sidoravičiūtė, mandatų ir įnešimų tvarkymui: A. Šliuziūtė, Z. Strokaitė, A. Ivaška; tvarkdaris — J. Bačys.

Delegatai buvo:

1-mos kp., Montello, Mass.: J. Šliuziūtė, I. Daukštaitė, M. Kamandulis;

17-tos kp., So. Boston, Mass.: V. Savickas, V. Medonis, K. Povilaitis, C. Sadauskaitė, M. Gribaitė, O. Gribaitė, A. Ivaška;

18-tos kp., Cambridge, Mass.: A. Šliuziūtė, O. Šimbelaitė, Z. Strokaitė, A. Vaisiaskas, V. Širka, J. Kalinauskas, P. Rudaitis, J. Tamošiūnas, J. Remeikis, K. Bingelis, J. Vinčiūnas, O. Dailėdieniūtė;

20-tos kp., Nashua, N. H.: M. Tamulevičiūtė, J. Kizeliūtė, O. Bugailaitė, P. Kupčiūnas, S. Kupčiūnas, J. Vaišvilas;

26-tos kp., Worcester, Mass.: E. Baltrušaitė, M. Velyvis, J. Bačys, E. Roženaitė, O. Rugieniūtė, A. Glavickiūtė, O. Anušauskaitė, V. Stankus;

27-tos kp., Norwood, Mass.: K. Viesula, A. Šidlauskas, K. Savilionis;

78-tos kp., Lawrence, Mass.: A. Sidoravičiūtė, V. Lensberkiūtė, A. Matulevičiūtė, I. Kalėva, K. Banevičius.

Protokolas praeito suvažiavimo skaitytas ir priimtas.

Išrinkta organizatyvė komisija su atstovu nuo kiekvienos kuopos. Tos komisijos narys bus kaipo organizatorius savoje kuopoje. Komisija susideda iš sekančių: 1-mos kp. — M. M. Kamandulis, 17-tos kp. — V. Medonis, 18-tos kp. — O. Šimbelaitė, 20-tos kp. — P. Kup-

čiūnas, 26-tos kp. — A. Rugieniūtė, 27-tos kp. — K. Viesula, 78-tos kp. — V. Lensberkiūtė.

Vasarnamio pirkimas palikta tolesniam laikui. Išrinkta komisija iš V. Medonio, V. Širkos ir V. Stankaus apžiūrėjimui bei suradimui tinkamos vietos del apskričio išvažiavimų, kurių būt galima nuosavybėn įsigyti.

Nutarta visiems, kiek galima, platinti katalikišką spaudą.

Apskričio valdybai pavesta galutinai peržiūrėti K. Jonaičio bilos reikalą ir ar tokiu ar kitoku būdu likviduoti.

Vincas Savickas raportuoja apie metinį išvažiavimą, kuris įvyks liepos 4 šių metų Palangoje, Lawrence, Mass. Paaiškėjo, kad del tos dienos parkas gautas su įžanga, kad pusė pelno eitų Šv. Pranciškaus parapijai Lawrence.

78 kp. pavesta didžiumoje išvažiavimo dalykais rūpintis. Kitos kuopos prisiųs po penkis darbininkus pagelbėt. Išvažiavime bus leidžiamas laimėjimui žemės lotas. Tam tikslui ruošiamas populiarybės kontestas. Kuri Vytė daugiausia laimėjimo tikiėtų parduos, ji turės daugiausia balsų. Daugiausiai balsų gavusioji bus to išvažiavimo "Karalienė".

Karalių tai dienai pati išsirinks. Abu bus apvainikuoti ir bus kaipo garbės svečiai. Suvažiavimas raportą užgyrė ir išrinkta I. P. Kaleva gaspadorium ir K. Banevičius pagelbininku. Jiedu su Apskričio Valdyba visą to išvažiavimo darbą turės vesti.

Iš kuopų raportų paaiškėjo, kad kuopos auga narių skaičium ir veikime. Naujų narių prisirašė apie 110, daugiausia prie 20-tos kuopos Nashua, N. H. Aukomis bažnyčiai ir veikime jaunimo tarpe atsizymėjo 17-ta kuopa So. Boston, Mass. Cambridge ir Worcester stipriai gyvuoja sporto skyriai.

Valdybos raportai priimti.

Iš išdininko raporto paaiškėjo, kad Apskritys per metus įplaukų turėjo \$189.19, gi išlaidų tuo pat laiku — \$125.20, tokiu būdu apskričio izdas padidėjo \$53.99.

Sekantį suvažiavimą nutarta turėti Norwood, Mass.

Valdyba išrinkta: dvasios vadas kun. F. M. Juras, pirmin. — Vincas Savickas, pagelb. — Viktoras Medonis, rašt. — Anelė Šliuziūtė, izdin. — J. Vinčiūnas, izdo globėjos — A. Rugieniūtė, I. Daukštaitė.

V. T. Savickas — pirm.

O. Sidoravičiūtė, — raštin.

INEŠIMAI L. VYČIŲ 12 KONGRESUI.

- 1) Kad sekantis Kongresas būtų Montello, Mass.
- 2) Kad "Vyčio" administratorius nebūtų Seimo renkamas, bet Centro valdybos samdomas ir prieš ją atsakyty.

Pastaba Centru: Ateityje Centro Valdyba, rengdama maršrutą turi pasitarti su apskričių valdybomis iš anksto del tinkamesnio paskirstymo datų kuopoms.

CHICAGO, ILL. Iškilimės 4-toje kuopoje. Š. m. birželio 19 dieną L. Vyčių 4-ji kuopa turėjo nepaprastas iškilmes. Vajaus metu ši kuopa prirašė 147 naujus narius ir birželio 19-tą buvo jų oficialis priėmimas į narių skaičių.

Naujiems nariams buvo užleista visas salės vidury, kurį jie kone visą užpildė. Vyresnieji kuopos nariai ir svečiai susėdo pakraščiais ir aplink prezidiumo stalą. Be kitų svečių, dalyvavo Centro Valdybos nariai: vicepirmin. — M. Bagdonas, raštininkas — V. Rūkštalis, spaustuvės direktoriai kun. Vaitukaitis, A. Panavas, Pr. Savickas ir "Vyčio" red. M. Zujus.

Programą vedė kl. Mikaitis. Pirmiausia buvo iššaukti vardais pavardėmis visi naujieji nariai. Po to sekė gerb. kleb. kun. Ig. Albavičiaus kalba, kurioj kalbėtojas nusakė Vyčių organizacijos obalsius, idealus, reikšmę ir nuopelnus lietuvių tautos gyvenime. Jis sakė, kad jaunimas, dėdamasis prie Vyčių organizacijos pasirinko tiesų ir aiškų kelią.

Visiems sustojus, naujiems pakėlus dešinę ranką, gerb. kl. kun. Ig. Albavičius paskaitė priesaiką, po kurios visi naujieji iko paskaityti pilnais organizacijos nariai.

Toliau kalbėjo buv. "Draugo" red. kun. Dr. Ig. Česaitis. Paėmęs pirmųjų krikščionių katakombinio gyvenimo pavyzdį, kalbėtojas jį gražiai pritaikė jaunimui. Jis ragino laikytis religijos ir tautos. Kaip pirmieji krikščionys vienoj rankoj laikė kryžių ir evangeliją, taip jums, jaunuoliai, tenka vienoj rankoj laikyt žvaigždėtą Amerikos vėliavą, o kitoj rankoj — trispalvę Lietuvos vėliavą!

Vytis A. Budris, L. V. Chicago apskričio pirmininkas, įteikė 15 dol. dovaną, kurią apskritis buvo nutaręs duoti kuopai, kuri iš eilės bus antra daugiausia prirašiusi naujų narių. 4-ji kuopa tą dovaną laimėjo.

Centro vice-pirmin. M. Bagdonas, pasakęs įvairių ir gyvą kalbą, įteikė 25 dol. kaip dovaną nuo organizacijos Centro. Ir čia 4-tai kuopai teko 2-ji dovana. Dovana buvo žadėta duoti auksu, tai auksu ji buvo ir pristatyta.

Programą gražiai dirigavo kuopos valdyba su St. Simuliu priešaky, o vedė kl. Mikaitis, kurs be kitų pristatymo, patsai anglų kalba pasakė karštą jausmingą kalbą ragindamas jaunimą laikytis kooperacijos ir mylėti savo tautą, jos kalbą ir būdą.

Iškilmų programa pradėta tautos imnu, vidury buvo giedota Vyčių, o baigta Amerikos imnu.

Visa ceremonijų procedūra darė malonaus įspūdžio, tik pradžioj, besirenkant, kai kurie jaunuoliai išdarinėjo neleistinų šposų. Vyresnieji kuopos vadai privalėtų palaikyti drausmę ir tokių šposų neleisti.

Svečias.

SO. BOSTON, MASS. Susirinkimas. — Birželio 16 dieną įvyko L. Vyčių 17 kp. mėnesinis susirinkimas, kurį vedė pirm. P. Milius. Buvo gausingas. Jame paaiškėjo (iš raštininko), kad šiame Vajuje mūs kuopa padidėjo virš 30 naujų narių. Jų tarpe tokios patyrusios darbuotojos, kaip M. ir Z. Zukauskaitės ir būrelis rimtų moksleivių, iš kurių galima tikėtis net vadų.

Aptarta įvairūs kuopos reikalai. Iš F. Zaleckio paaiškėjo, jog organizuojamas iš čia augusių baseball'o ratelis, kuris prisidės prie Vyčių kuopos.

Šiame susirinkime dalyvavo ir gerb. kun. P. V. Strakauskas. Be naudingų patarimų, jis dar išreiškė šiai kuopai nuoširdžiausią padėką už parengimą jo primicijų dienoje iškilmingos vakarienės ir tikimo dovanos. Pasižadėjo dirbti su Vyčiais, kiek tik jo pajėgos pavelins.

Kadangi jau buvo gauta pašelpos skyriaus aplikacijos, tai šiame susirinkime kuopos vice-pirmininkas pirminis įstojo pašelpos skyriun. Jį pasekė A. Bendoraitis, V. T. Savickas ir A. Ivaška. Tai pradžia. Vėliau ir kiti paseks šių narių pavyzdį.

So. Bostonietis.

NASHUA, N. H. — Š. m. birželio 13 d. L. Vyčių 20-ji kuopa pagerbė varg. A. Stanšauską jo varduvijų dienoje. Varg. A. Stanšauskas yra kp. režiserius ir muzikos vedėjas. 7:30 vakaro susirinko Vyčiai ir choristai. Vyčių vardu sveikino ir linkėjimus išreiškė Vy-tė Ona Z. Bugailiūtė. Ji nusakė gerb. A. Stanšausko pasidarbavimą atvykus šion kolonijon. Taip pat kalbėjo ir linkėjo Vytė V. Degesiūtė (parapijos choro vardu), Vytis Pr. Kupčiūnas įteikė dovaną nuo Vyčių ir choro. Gerb. kl. kun. P. Daniūnas pasakė gražią kalbą, linkėdamas varg. A. Stanšauskui ilgų metų ir pabrėžė jaunimo susipratimą, kad moka pagerbt savo vadus.

Nashuos Vyčių 20-ji kuopa ir choras sparčiai ruošiasi prie L. Vyčių N. Angl. metinio išvažiavimo, kurs įvyks š. m. liepos 4 d. Lawrence. Mat, 20-ji kuopa nori parodyti, kad ji gyva ir nei kiek nemažesnė darbais už kitas kuopas.

Kp. -Korespondentė.

CHICAGO, ILL. Nepaprastos iškilmės. — Trečiadienį, birželio 18 d., Davis Square parko salėj, Vyčių 13 kuopa turėjo labai turiningą programą, skirtą pagerbimui naujų narių, kurie prisirašė prie kuopos kontesto metu, ir Sofijos Bajorinaitės, kuri užbaigė Xavero kolegiją su laipsniu Ph. B.

Tuoju po septintai valandai, jaunimas ėmė būriais plaukti erdvon salėn; prie durų matėsi kuopos darbščios męrgaitės, kurios kiekvienam naujam nariui segė po gyvų raudonų rožių gėlę. Vėliaus ir vyresnieji nariai gavo po tokią pat rožę-gėlę.

Šių iškilmų vakaro vedėju buvo Vytis Alf. Panavas.

Programas. Pirmiausiai vakaro vedėjas nusakė iškilmų tikslą ir pristatė kun. A. Martinkų pasakyt įžanginę kalbą.

Po kun. Martinkaus kalba Vincas Rūkštalis, Centro Raštininkas. Jo kalba buvo nuosekli, greit vedanti prie tikslo. Jis pareiškė tą nepaprastą įvykį Vyčių istorijoje, kad Vyčių 13-ta kuopa laimėjo pirmą dovaną — prirašydama prie organizacijos 170 naujų narių. Pasi-pylė gausus delnų plojimas. Nutilus plojimui, V. Rūkštalis įteikė tryliktai kuopai Centro dovaną — 50 dolerių auksu. Po jo sveikino kuopą A. Budris, Chicagos L. Vyčių apskričio pirmininkas. Šis irgi netuščiomis atėjo, nes apskričio ir gi buvo skirta 25 dol. už pirmą vietą narių konteste. Tą laimėtą dovaną, 25 dol., apskričio pirmininkas įteikė pasakydamas 13-tai kuopai gražių komplimentų.

Tat iš viso 13-ta kuopa gavo 75 dol. Ar nēr kuo pasidžiaugti?!

Pristatoma žinoma solistė — S. Krasaukienė, kuri dainavo porą žavėjančių dainelių.

Toliau kalba vienas po kitam advokatai: Brenza, Metropolitan State Banko pirmininkas, ir Stasiulianis. Kalbos, kaip vieno, taip kito, labai pritaikintos.

Toliau, išeina estradon J. Ramanauskas, įžymus Chicagos solistas. Jis dainavo žavėjančių liaudies dainelių.

Pristatomas advokatas B. Mastauskas, kaip paskutinis programos dalyvis. Jo nuoširdžią ir turiningą kalbą, visi labai įvertino.

Užbaigus programą, vakaro vedėjas, nusakęs Sofijos Bajorinaitės kuopai nuopelnus, įteikė nuo Vyčių 13-tos kuopos dovaną — "Britanic Encyclopedia". Čia neprošalį bus tarti žodis-kitas apie Sofiją Bajorinaitę. Ji priklauso prie vietinės kuopos nuo jaunų dienų, ir taip be pertraukos lankė Vyčių susirinkimus, nepaisant, kad buvo moksleivė. Pagaliaus, pabaigoj 1919 metų liko išrinkta kuopos protokolų raštininke ir tas pareigas ėjo keturis metus. Be to, Sofija yra gabi vaidila — artistė. Kada tik Vyčiai statydavo kokį veikalą, visuomet Sofijai reikėdavo paimti sunkiausia moteriškoji rolė.

Gale, vakaro programos vedėjas iššaukia Vincą Stanciką. Salė suūžė, sutratėjo. Vincas Stancikas 13-toj kuopoj pasidarė koku tai idolu, didvyriu. Ir neveltui. Jis Vajaus metu prirašė 150 naujų narių. Džiaugiasi tad vyresnieji nariai, kad kuopa išaugo į pustrėčio šimto narių kuopą, džiaugiasi nauji nariai, kad juos Vincas Stancikas įstatė į tiesų kelią, supažindino su gražia jaunimo draugija. Kuopa, atsižiūrėdama į jo ypatingą pasidarbavimą, pasiukojimą, paskyrė 35 dol. dovaną, kurią šį vakarą jam įteikė. Vincas Stancikas pasisakė, kad ne noras užsitarnaut žokios garbės, bet Vyčių dvasia, organizacijos gerovė, kuri jam rūpi, duoda jam jėgų dirbti. "Dirbau, dirbu ir dirbsiu!" Jei bus nauji kontestai, Vincas Stancikas pasižada visom kuopom parodyt, kaip reik darbuotis ir kiek iš pasišventimo galima padaryt.

Jaunuomenė, smagiai pasišokus, nušvitusiais veidais, nešina gražiais įspūdžiais, išsiskirstė poilsin.

Valio, 13-ji kuopa!

Duetas.

SO. BOSTON, MASS. — Gegužės 25 d., L. Vyčių 17 kuopos narys gerb. kun. Pranas V. Strakauskas atnašavo pirmąją šv. Mišių auką, Šv. Petro lietuvių bažnyčioj. Bažnyčia kimšte buvo prisikimšusi. Vakare po pagerbimui minėtos kuopos buvo parengta iškilminga vakarienė. Vakarienė pasižymėjo didžiu puošnumu, tvarka ir gausumu svečių. Dalyvavo virš 250 žmonių. Daugiau nebetilpo. Antra tiek buvo norinčių dalyvauti. Nemažai buvo iš apylinkių kolonijų. Toasmasteriu buvo gerb. V. T. Savickas. Įžanginę kalbą pasakė gerb. klebonas kun. K. Urbanavičius. Choras, vadovaujant M. Karbauskui, dainavo "Ilgiausių Metų". Pralkalbėles pasakė kunigai: Mockus, J. J. Jakaitis, Pankus, Čeplikas, P. Juškaitis ir Garmus, taipgi adv. Vervečka, Pr. Gudas, "Darbininko" Red., A. F. Knežys, A. Knežienė, Vaitkus ir kiti. Koncertinę dalį programo išpildė vietinės solistės: S. Motejūnaitė, N. Bušmanienė, S. Paura, M. Grybaitė ir chicagietė E. Rakauskienė. Visom akompanavo varg. M. Karbauskas, tik M. Grybaitei akompanavo jos sesuo Onytė. Dainomis visi gėrėjos, gi ypatingi didį išpūdį padarė M. Grybaitės močiutei pavesta daina ir Pauros "Jausk ir Mylėk". Didžiu visiems siurprizu buvo pasirodymas nesitikėto svečio gerb. artisto-smuikininko Antano Židanavičiaus, kurs išpildė keletą klasiškų dalykelių, kuriais tikrai buvo galima pasižiaugti: Mažos mergaitės įteikė primicijantui dovanas nuo Marijos Vaikelių Dr-jos Sunday School mokytojų ir Materų Sąjungos. Gale kalbėjo primicijantas kun. P. V. Strakauskas. Pirmiausia pagerbė savo motinėle, kuri šale jo tą vakarą sėdėjo įteikdamas jai puikiai apdarytais rėmais Jono Tarvido eiles "Močiutė". Išreiškė savo jausmus ir dėkojo visiems už reiškiama jam užuojautą. Ypatingą padėką išreiškė L. Vyčių 17 kuopai. Priminė, jog šeši metai atgal ta pati kuopa jam buvo parengusi išleistuvių į seminariją vakarienę, gi dabar sugrįžus iš ten, tą pat padaro.

Ši vakarienė paliko bostoniečiams neišdildomą išpūdį. Prie jos surengimo daugiausia pasidarbavo V. T. Savickas, A. Bendoraitė, V. Medonis, V. Valatka, P. Milius, A. Kiburiūtė su savo motinėle, taipgi dar apie septynios moterys šeiminkės ir keliolika mergaičių, kurių visų vardais neįstengiu išvardinti.

Vakarieniavęs.

MASPETH, N. Y. Jaunimo puota. — Gegužės 4 d. Maspeth'e buvo L. Vyčių N. Y. ir N. J. apskričių kuopų atstovų suvažiavimas, kuris pasižymėjo gausingumu, gyvumu ir gražiais nutarimais. Vakare vietinė L. Vyčių 110 kp. svečius — atstovus vaišino vakariene, į kurią susirinko virš šimto mergaičių ir vaikinių. Vytes vakarienę paruošė tikrai gražiai ir tvarkingai. Kalbėjo L. Šimutis, "Garso" red., Ig. Kulikaitis ir J. Tamošaitis. Programą gražiai vedė 110 kp. pirmin. P. Šlapikas, kuris yra tos kuopos organizatorium. Po vakarienes buvo šokiai.

Maspeth'o kuopa tur apie 80 narių. Visi čia augę, bet nežiūrint to, pas juos yra lietuvių dvasios ir noro dirbti.

Piknikas. L. Vyčių 20-ji kp. rengia didelį pikniką, kuris įvyks šeštadieny, rugp. 30 d., 1924 m. Feldman's Queens County Park, Maspeth, N. Y. Pradžia 5 val. po piet. Komitetas nuoširdžiai kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti pikninke.

Vytis.

CHICAGO, ILL. Iš 16 kuopos darbuotės. — Lietuvos Vyčių 16 kuopa laikė savaitinį sus-mą birž. 26 d. Vyčių kambary.

Iš pradžių sekė keletas valdybos raportų, kuriuos kuopa be jokių svarstymų ir diskusijų priėmė. Kad sutauptis brangų laiką, valdyba turėjo pasitarimą ir sumanė: 1) Kad padarius bent kiek atletam pinigų, sumanė išleisti išlaimėjimui serijas (\$10.00 auksu) po 15c. už numerį, 2) liepos išvažiavimo dalyviams nustatė kainą: vaikiniams — \$1.25, mergaitėms ir basebolininkams — 75c.

Viena iš Lietuvos mūsų idėjos draugų pavasarininkų kuopa prisiuntė mūsų kuopai savo organą "Pavasarij". Mūsų kuopa kiek laiko atgal yra nutarusi pasiųsti "Vytį" vienai pavas. kuopai. Be to, pirm. prašė, kad atsisastų kas nors iš narių, kuris užrašintų "Pavasarij". Tam prakilniam sumanymui apsiėmė pasidarbuoti A. Budris.

Vyčių tradiciniam išvažiavimui išrinkta komisija. Į komisiją įeina visa valdyba ir dar keletas narių mergaičių.

Šiame sus-me prie kuopos prisirašė asmens: S. Jaunaitė, B. Ežerskis, P. Bendikas, A. Gruzinskis, V. Janulis, O. Visgirdaitė — į pilnamečių skyrių; A. Belskaitė, B. Kazaitė ir A. Skrebaitė į jaunamečių skyrių.

Malonu yra matyti, kad mūsų katalikų jaunimas kas kartą pradeda labiau pamylėti L. V. organizaciją ir jos aukštus idealus. Tas parodo, kad kas kartą L. V. 16 kuopos sus-mai esti gausingesni ir įdomesni. Nors Vyčių kambarys yra nemažas, visuomet visiems sus-mų dalyviams kambary vietos užtekavo, bet dabar jau kambary perankšta. Nėra mažiausios abejonės, kad trumpoj ateity prisieis sus-mus laikyti didžiulėj šv. Jurgio par. svet. ir ją nariais pripildyti. Dėka priklauso kuopos valdybai už sus-mų vedimą ir kitiems kuopos veikėjams, kaip tai: P. Čižauskui, J. Simonaičiui ir gerb. kun. J. Statkui. Jie turi idėję visas savo sielas į L. Vyčių organizaciją, nežiūri, kad reikia nemaža nuostolių turėti, by tik davus jaunimui užtekintai žaislų, kūno kultūrai kelti priemonių ir palaikyti jaunimą lietuvių katalikų dvasioj. Jų pastangomis suorganizuota mergaičių tenis ratelis į kurį prisirašė virš dvidešimts mergaičių. Pasisiryė sau vardą, būtent. K. of L. A. C. ir sekmingai praktikuoja. Garbė 16 kuopai turėti tokius darbuotojus, kaip gerb. kun. J. Statkus ir kitus.

Korespondentas.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

J. Stasiulioniui. "Daina" — netinka.

Ap. K. St.—tė. "Pasakyk jam dabar" — netinka.

J. P. Pentis. "Gudrių Gudriausias" gavom. Gal kiek patrumpinę, įdėsime.

K. Ba—lui. "Lietuva" — netinka.

INVAIRENYBĖS.

Areštuota 200 baltgudžių veikėjų. — Lenkų Seime ukrainiečių atstovas Podharski, perskaitęs telegramą, kurioje rašoma, kad areštuota 200 visuomenės baltgudžių veikėjų, kaltinamų tariamame priešvalstybinės sąjungos organizavime.

Ginklai Vokietijos reichstage. — Vokiečių reichstage (seimo) rūmuose rasta 13 šautuvų, 1 karabinas ir šovinių. Iš kur tie ginklai atsirado, dar nėra iširta.

"Kresų" žydai patenkinti lenkais. — "Klaipėdos Žiniose" 98 Nr. skaitome: "Lenkų prezidentas Vaicechovskis lanko sukilimo apimtą Vilnijos kraštą. Lydoje Varšuvos ištikimi tarnai surengė jam išsigerti. Be kitų kalbėtojų, laikė prakalbą ir vietos rabinas Aron Rabinovič, kuris šitaip kalbėjo: pakraščiu žydai, pergyvenę sunkius karo metus, dabar likę aukštoje lenkų valstybės globoje, džiaugiasi taika ir yra už tai lenkams labai dėkingi. Jis keliąs taure už prezidentą lenkų valstybės, kuri savo konstitucija laiduoja teisę visiems piliečiams.

Maskvos žydų skaičius. — Paskutiniaus statistiniais daviniais pastaruoju metu Maskvoje yra 1,542,874 gyventojų, iš kurių 86,171 žydų.

Krymą apgyvendina žydaus. — Kryme kolonizuotus žydus sutiko medžiaginiai remti užsienio žydų organizacijos, tiek Amerikos tiek Europos. Įvairių žydų organizacijų atstovai jau suvažiavo Paryžiuon tartis ir nusta-